

Základní škola, Rýmařov, Školní náměstí 1, příspěvková organizace

Školní řád

Vydán na základě ustanovení § 30 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění dalších předpisů.

Motto:

„Úkolem školy je vychovávat žáka k samostatnosti a ke svobodě, poskytovat mu objektivní hodnocení, pomáhat mu rozvíjet tvůrčí a rozumové schopnosti, nadání a fantazii.
Úkolem žáka je učit se ve škole v souladu se svými schopnostmi tak, aby se stal vzdělaným a slušným občanem, který najde odpovídající uplatnění v dalším životě.“

„Každý žák i učitel má určitá práva a povinnosti, které vyplývají z norem společenského soužití.
Tyto normy jsou dány různými zákony, vyhláškami, předpisy a zvyklostmi. Pro každého svobodného občana v demokratické společnosti tvoří tato pravidla mantinely, mezi kterými se pohybuje, aby svým chováním neomezoval práva jiných občanů.“

I. Práva a povinnosti žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků ve škole, pravidla vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky, docházka do školy

Žáci mají právo:

1. Na vzdělávání a školské služby podle školského zákona, které povede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránili své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, byli ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávali své reálné možnosti a uplatňovali je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi ve svém dalším životě.
2. Na vzdělávání, jehož obsah, metody a formy jsou odpovídající jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.
3. Na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání.
4. Na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání, na vyžádání si pomoci vyučujícího, pokud neporozuměl učivu nebo potřebuje doplnit své znalosti.
5. Na vyjádření vlastního názoru slušnou formou ke všem rozhodnutím, které se týkají podstatných záležitostí jeho vzdělávání. Žák má právo sdělit svůj názor třídnímu učiteli, řediteli školy i ostatním pedagogickým pracovníkům, přičemž jeho vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jeho věku a stupni vývoje. Žák má právo obdržet od každého osloveného odpověď.
6. Na ochranu před informacemi, které škodí jeho pozitivnímu vývoji a nevhodně ovlivňují jeho morálku.
7. Na ochranu před fyzickým nebo psychickým násilím, nedbalým zacházením, před sociálně patologickými jevy. Má právo na využití preventivních programů, které mu slouží k poskytnutí potřebné podpory ve zmíněných oblastech.
8. Na ochranu před všemi formami sexuálního zneužívání a před kontaktem s narkotiky a psychotropními látkami.
9. Na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitne v nesnázích nebo má nějaké problémy.
10. Zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat a své stanovisko odůvodnit.

Zákonní zástupci žáků mají právo:

1. Na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svého dítěte. Informace podává třídní učitel, ostatní vyučující, výchovný poradce, ředitel školy. Informace jsou poskytovány v době třídních schůzek a konzultačních hodin jednotlivých pedagogů, případně v jinou, předem dohodnutou dobu tak, aby nebylo v této souvislosti narušováno vyučování.
2. Volit a být voleni do školské rady.
3. Vyjadřovat se ke všem rozhodnutím, které se týkají podstatných záležitostí ve vzdělávání jejich dítěte, přičemž jejich vyjádření musí být ze strany školy věnována patřičná pozornost.
4. Na informace a poradenskou činnost školy nebo školského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školského zákona.

Pedagogičtí pracovníci mají právo:

1. Na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany žáků nebo jejich zákonných zástupců a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole.
2. Na to, aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy.
3. Na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení a v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné a speciálně pedagogické činnosti.
4. Volit a být voleni do školské rady.
5. Na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

Žáci jsou povinni:

1. Řádně docházet do školy nebo školského zařízení (školní družina – dále jen souhrnně škola) a řádně se vzdělávat.
2. Dodržovat školní řád a další předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni.
3. Plnit pokyny pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

Zákonní zástupci žáků jsou povinni:

1. Zajistit, aby žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení (školní družina, je-li tam žák přihlášen) a zajistit mu nutné školní potřeby a pomůcky.
2. Zajistit, aby žák přicházel do školy vhodně oblečen vzhledem k ročnímu období a dbát o čistotu oděvu, těla a vlasů žáků.
3. Na vyzvání ředitele školy i ostatních pedagogických pracovníků se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání žáka.
4. Informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží žáka nebo o jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.
5. Dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem – tedy omlouvat nepřítomnost svého dítěte ve vyučování ze zdravotních, případně jiných závažných důvodů, a to nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka. Podmínky pro uvolňování žáka z vyučování a omlouvání nepřítomnosti žáka ve vyučování stanoví dále tento školní řád v oddíle „Docházka do školy“.
6. Oznamovat škole údaje do školní matriky, vymezené v § 28 školského zákona a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích.
Jedná se o:
 - jméno, příjmení, rodné číslo, státní občanství, místo narození a místo trvalého pobytu dítěte, příp. místo pobytu na území ČR podle druhu pobytu cizince nebo místo pobytu v zahraničí
 - údaje o předchozím vzdělávání, datum zahájení vzdělávání dítěte ve škole
 - údaje o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte ve škole, vyučovací jazyk
 - údaje o znevýhodnění žáka a údaje o podpůrných opatřeních poskytovaných žákovi školou v souladu s § 16 a údaje o závěrech vyšetření uvedených v doporučení ŠPZ

- údaje o zdravotní způsobilosti ke vzdělávání a o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání
- jméno a příjmení zákonného zástupce, místo trvalého pobytu nebo bydliště a adresu doručování písemností, telefonické spojení.

Pedagogičtí pracovníci jsou povinni:

1. Vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání.
2. Chránit a respektovat práva žáků.
3. Chránit bezpečí a zdraví žáků a předcházet všem formám rizikového chování ve škole a školském zařízení.
4. Svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima ve školním prostředí a podporovat jeho rozvoj.
5. Zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu žáků a výsledky poradenské pomoci ŠPZ, s nimiž přišli do styku.
6. Poskytovat žákům nebo jejich zákonným zástupcům informace spojené s výchovou a vzděláváním.

Pravidla vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky – chování žáků

1. Žáci ve škole dodržují pravidla hygieny a bezpečnosti, jsou povinni chránit své zdraví i zdraví svých spolužáků a pracovníků školy.
2. Žáci dodržují pravidla slušného chování ve vztahu ke všem pracovníkům školy i spolužákům, případně dalším osobám, které školu navštíví. Důsledně dbají pokynů pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy a dodržují dále uvedená ustanovení tohoto školního řádu.
3. Žáci oslovují dospělé „pane-paní“ (učiteli-učitelko) a vykájí jim. Zdraví všechny učitele, zaměstnance školy a jiné dospělé osoby pohybující se ve školních prostorách pozdravem „Dobrý den“, popř. „Nashledanou“.
4. Ve třídě zdraví povstáním při zahájení a ukončení každé vyučovací hodiny; stejným způsobem zdraví i při příchodu či odchodu dospělé osoby ze třídy.
5. Žáci se aktivně účastní vyučování, nenarušují nevhodným chováním průběh vyučovacích hodin. O přestávkách se mohou volně, ale účelně, pohybovat po budově školy. Musí přitom dodržovat pravidla slušného chování a bezpečnosti. Nevstupují do jiných tříd.
6. Do odborné učebny, školní dílny, cvičné kuchyně, tělocvičny... atp., smějí žáci vstoupit jen v doprovodu učitele. Při pobytu zde se řídí řády těchto pracovišť a pokyny učitele.
7. Ve školní družině mohou pobývat jen přihlášení žáci, kteří se zde řídí vnitřním řádem školní družiny. V jídelně se žáci řídí pokyny pedagogických pracovníků konajících dohled a pracovníků jídelny, dodržují pravidla slušného chování a stolování.
8. Pro žáky platí v prostorách školy v době vyučování, o přestávkách i při všech akcích pořádaných školou zákaz kouření, užívání elektronických cigaret a jiných náhražek cigaret včetně šňupacího tabáku, požívání alkoholu a energetických, kofeinových a colových nápojů. Rovněž vnášení, držení, distribuce a zneužívání omamných návykových látek je v prostorách školy i při všech akcích pořádaných školou přísně zakázáno. Zakázáno je žákům také přijít do školy a účastnit se vyučování pod vlivem všech výše uvedených návykových látek. Porušení tohoto zákazu bude klasifikováno jako hrubý přestupek a při jeho řešení bude postupováno podle *Krizového plánu (příloha č. 5)*.

9. Žáci si neubližují slovně ani fyzicky. Projevy rasové nesnášenlivosti, šikanování a agresivita (násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod.), kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči žákům jiným, zejména vůči žákům mladším a slabším, jsou v prostorách školy a při školních akcích přísně zakázány. Pokud k nim přesto dojde, bude to považováno za hrubý přestupek a při jeho řešení bude postupováno podle *Krizového plánu (příloha č. 5)*.
10. Žáci ve škole nepoužívají hrubá a vulgární slova. Zvláště hrubé slovní, příp. úmyslné fyzické útoky vůči pracovníkům školy jsou vždy považovány za závažné zaviněné porušení školního řádu (viz. kapitola V., část Výchovná opatření).
11. Žáci jsou ohleduplní vůči mladším, slabším a postiženým spolužákům; pomáhají jim.
12. Mobilní telefony mají žáci během vyučovacích hodin vypnuté. Používat je mohou pouze o přestávkách. Pravidla pro uložení mobilních telefonů ve vyučovací hodině určí vyučující učitel:
 - Žáci si mohou ponechat telefon u sebe – pokud však žák opakovaně poruší výše uvedené ustanovení, může mu být telefon vyučujícím odebrán. Žák si vyjme a ponechá SIM kartu, poté je telefon uložen v ředitelně školy a navrácen pouze rodičům. Rodiče budou informováni telefonicky nebo zápisem v žákovské knížce.
 - Žáci telefon odevzdají – vyučující vybere od žáků na začátku vyučovací hodiny vypnuté telefony do košíku. Po dobu vyučovací hodiny je košík umístěn na viditelném místě ve třídě. Po skončení vyučovací hodiny učitel telefony žákům rozdává.
13. Natáčení videí nebo pořizování fotografií spolužáků, učitelů i jiných zaměstnanců školy v prostorách školy i při všech akcích pořádaných školou bez jejich souhlasu je zakázáno a bude kvalifikováno jako hrubý přestupek s příslušným postihem dle školního řádu.
14. Pro žáky platí zákaz navštěvování sociálních sítí na všech PC zařízeních školy.
15. Žáci se zodpovědně připravují na vyučování, jsou zodpovědní za své studijní výsledky a chování.
16. V době mimo školní vyučování, včetně volných dnů a prázdnin, dodržují žáci pravidla slušného chování a mezilidských vztahů. V této době za jejich chování odpovídají výhradně jejich zákonní zástupci.

Docházka do školy

1. Žák chodí do školy pravidelně podle rozvrhu hodin. Přichází včas, aby si stačil připravit potřebné pomůcky před začátkem vyučování.
2. Každá nepřítomnost žáka musí být zákonnými zástupci omluvena okamžitě, nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti (ústně, písemně, telefonicky). Po ukončení nepřítomnosti vždy předloží žák třídnímu učiteli omluvenku písemnou. Platná je pouze omluvenka zapsaná v žákovské knížce, podepsaná zákonnými zástupci. Nebude-li absence řádně omluvena, bude posuzována jako neomluvená. Má-li žák:
 - *do 10 neomluvených hodin*
pohovor třídního učitele (TU) se zákonnými zástupci, vých. opatření – *napomenutí TU*
 - *11 – 20 neomluvených hodin*
 - oznámení o záškoláctví orgánu sociálně právní ochrany, jednání se zákonnými zástupci (TU, ŘŠ), vých. opatření – *důtka TU*
 - *21 – 30 neomluvených hodin*
oznámení o záškoláctví (příp. pokračujícím záškoláctví), jednání se zákonnými zástupci (TU, ŘŠ), v případě opakovaného záškoláctví zasedání školní výchovné komise (ředitel

- školy, TU, metodik prevence SPJ nebo výchovný poradce, zákonní zástupci), vých. opatření – *důtka ŘŠ*
- *31 – 40 neomluvených hodin*
oznámení o(viz. výše), vých. opatření – *2. stupeň z chování*
 - *nad 40 neomluvených hodin*
oznámení o(viz. výše), vých. opatření – *3. stupeň z chování*.
3. V případě pochybností může škola požadovat jako přílohu k omluvě zákonných zástupců i lékařské potvrzení o nepřítomnosti žáka (absence delší tří dnů, opakované jednodenní absence).
 4. Pokud se dojíždějící žák nedostaví do školy (ujel mu ranní autobus a další vhodné spojení z obce neexistuje), bude mu tato skutečnost tolerována 1x za čtvrtletí. Další taková absence již bude považována za neomluvenou.
 5. Pokud přijde žák bez řádné omluvy od zákonných zástupců pozdě do vyučování, bude mu za 3 takové pozdní příchody evidována 1 neomluvená hodina.
 6. Nepřítomnost z rodinných důvodů musí být omluvena předem, tolerována bude 1x za čtvrtletí.
 7. Uvolnění z vyučování – z vyučování bude žák uvolněn pouze na základě písemné žádosti zákonných zástupců v žákovské knížce s uvedením důvodu (např. lékařské vyšetření). O uvolnění je třeba požádat předem. Na jednu vyučovací hodinu až jeden den uvolňuje žáka třídní učitel. O uvolnění na dva a více dnů žádají zákonní zástupci ředitele školy. Na vyžádání předloží zákonný zástupce žádost písemnou (tiskopis je k dispozici na webových stránkách školy nebo u třídních učitelů). Absenci po jejím skončení omlouvá zákonný zástupce zápisem v žákovské knížce.
 8. Nemá-li žák písemnou omluvenku v žákovské knížce, nebude z vyučování uvolněn.
 9. Pokud se jedná o uvolnění žáka během vyučování, vždy si ho rodiče ze školy vyzvednou. Bez doprovodu zákonných zástupců nebude žák ze školy propuštěn. Po dovršení 12. roku věku je možno žáka propustit samostatně na základě písemné žádosti zákonných zástupců. V těchto případech učitel vždy přihlédne k rozumovým schopnostem žáka.
 10. Dojde-li v průběhu dne k úrazu žáka nebo je žákovi nevolno, zajistí učitel ošetření. Nikdy však nepustí žáka z vyučování dříve, pouze v tom případě, převezmou-li si ho rodiče. Pokud je žák ve stavu, který vyžaduje lékařské ošetření, učitel vždy neprodleně informuje vedení školy a vyrozumí rodiče, kteří zajistí ošetření svého dítěte ve zdravotnickém zařízení. V neodkladných případech škola přivolá rychlou záchrannou pomoc a rodiče informuje následně.
 11. Žáci odcházejí ze školy po skončení vyučování podle rozvrhu hodin. Pokud z provozních důvodů končí vyučování dříve, jsou zákonní zástupci o této skutečnosti informováni předem a seznámení potvrdí svým podpisem v žákovské knížce. Není-li zápis podepsán, zůstává žák ve škole, je mu určeno náhradní zaměstnání a odchází až v době stanovené řádným rozvrhem hodin.
 12. Po příchodu do školy již žák nesmí opustit školní budovu či odborná pracoviště (ani v době přestávek). Ve škole setrvá až do skončení vyučování podle rozvrhu hodin. V případě školních akcí neopouští místo určené vyučujícím. Svévolné opuštění školy či určeného místa je posuzováno jako závažné porušení školního řádu (viz. kapitola V., část Výchovná opatření).
 13. Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových, mimořádných opatření nebo z důvodu karantény znemožněna osobní přítomnost ve škole více než poloviny žáků alespoň jedné třídy. Distanční vzdělávání je povinné.

II. Podmínky zacházení s majetkem školy

1. Žák má právo užívat zařízení školy, pomůcky a učebnice v souvislosti s výukou. Je přitom povinen řídit se pokyny učitelů a jiných oprávněných osob.
2. Žák šetrně zachází s věcmi, které tvoří zařízení školy, třídy a také s těmi, které mu z majetku školy byly svěřeny v souvislosti s výukou (učebnice, pomůcky).
3. Žákům není dovoleno svévolně manipulovat se školním zařízením. Zjistí-li žák poškození majetku školy, okamžitě o tom informuje vyučujícího nebo jiného zaměstnance školy.
4. Škodu na majetku školy, kterou způsobí žák svévolně nebo z nedbalosti, hradí zákonní zástupci žáka, který škodu způsobil.
5. Všechny učebnice musí mít žáci bezpodmínečně obalené (papírový obal + PVC přebal).
6. Při ztrátě učebnic zakoupí žák nové, při poškození uhradí žák částku úměrnou míře poškození. Výši částky stanoví třídní učitel v souladu se *Směrnicí ředitelky školy k úhradě žáky poškozených učebnic*.

III. Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

1. Žák se při všech školních činnostech chová tak, aby neohrozil zdraví své, svých spolužáků či jiných osob.
2. Žák se při všech školních činnostech řídí platnými zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví.
3. Žáci jsou dvakrát ročně – na počátku školního roku a 2. pololetí, poučeni o zásadách bezpečného chování a o bezpečném chování v hodinách Tv a Pv. O bezpečném chování jsou poučeni i před každou mimořádnou akcí s přihlédnutím k jejím specifikům (např. cvičení v přírodě, školní výlet atp.).
4. Žák plně respektuje pravidla vnitřního režimu školy a řády odborných pracoven a učeben.
5. Žáci respektují pokyny všech vyučujících, vychovatelky školní družiny a ostatních pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy, dodržují pravidla bezpečného chování.
6. Žák nenosí do školy předměty, kterými by mohl ohrozit zdraví nebo způsobit úraz sobě nebo spolužákům.
7. Žáci nevstupují do míst, kde je označení „Zákaz vstupu nepovolaným osobám“.
8. Každý úraz, poranění, nehodu či nevolnost, k níž dojde během školních činností, hlásí žáci ihned vyučujícímu, třídnímu učiteli nebo jinému zaměstnanci školy. Prostředky první pomoci jsou uloženy v lékárnkách ve sborovně a ve školní dílně.
9. Součástí tohoto školního řádu je:
 - Pokyn ředitelky školy – poučení o bezpečnosti ve škole a při školních akcích (*příloha č. 1*)
 - Pokyn ředitelky školy ke konání školních výletů a školních akcí (*příloha č. 2*)
 - Řády odborných učeben a pracovišť – počítačová učebna, školní dílna, cvičná kuchyně, tělocvična a školní hřiště (*příloha č. 3*).
 - Krizový plán školy (*příloha č. 5*).

IV. Provoz a vnitřní režim školy

Provoz a vnitřní režim školy

1. Provoz školy začíná v 7.15 hod a končí v 15.45 hod.
2. Vyučování probíhá podle neměnného rozvrhu hodin schváleného ředitelkou školy. Rozvrhy hodin jsou vyvěšeny ve všech třídách, ve sborovně, kanceláři a na webových stránkách školy. Výjimečné změny v rozvrhu hodin povoluje ředitelka školy.
3. Vyučování začíná vždy v 7.50 hod. Vyučovací hodina trvá 45 minut, mezi vyučovacími hodinami jsou přestávky v délce 10-ti minut. Přestávka po 2. vyučovací hodině je 15-ti minutová.
4. Žáci na 1. stupni mohou mít v dopoledním vyučování nejvýše 5 vyučovacích hodin. Dopolední vyučování končí ve 12.20 hod. Odpolední vyučování začíná ve 13.15 hod, končí ve 14 hod. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá 55 minut. Žáci mohou v době přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním pobývat ve škole na určeném místě, nad žáky je zajištěn dohled.
5. Žáci na 2. stupni mohou mít v dopoledním vyučování nejvýše 6 vyučovacích hodin. Dopolední vyučování končí ve 13.15 hod. Odpolední vyučování začíná ve 14.00 hod, končí ve 14.45 hod. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá 45 minut (dále viz. výše bod 4).
6. Školní budovu otvírá v 7.15 hod školnice. Žáci mohou do školy vstupovat od 7.15 hod. Dohled koná školnice. Žáci se po přezutí v šatně soustředí ve třídě u šatny, po zvonění v 7.30 hod odcházejí do tříd. Od 7.30 hod koná dohled společně se školnicí i učitel určený rozvrhem dohledů. Od 7.40 do 7.50 hod dohlíží učitel na žáky v jednotlivých třídách, školnice dále koná dohled na chodbě v přízemí.
7. Podle konkrétní situace a po dohodě s rodiči je možno některé žáky přijmout do školy již od 6.15 hodin. Dohled zajišťuje pedagogický pracovník určený rozvrhem dohledů, případně hospodárka či školnice.
8. Během jednotlivých přestávek konají nad žáky dohled učitelé podle rozvrhu dohledů, který je vyvěšen ve sborovně a v kanceláři školy.
9. Pokud odchází učitel s žáky mimo školu (výuka Tv, Pv či konání akcí pořádaných školou), koná učitel dohled nad žáky po celou dobu, tedy i o přestávkách, bez ohledu na výše uvedený rozvrh dohledů.
10. Žáci uvolnění z výuky některého předmětu se zúčastní této vyučovací hodiny, i když nebudou provádět dané zaměstnání. Vyučující je podle vlastního uvážení vhodně zaměstná. Pokud se předmět vyučuje první nebo poslední vyučovací hodiny, mohou rodiče písemně požádat o uvolnění žáka.
11. Žáci, kteří se nemohou zúčastnit výuky některého předmětu z bezpečnostních důvodů (nemají cvičební nebo pracovní oděv do Tv, Pv) nebo proto, že nemají potřebné pomůcky, se zúčastní této vyučovací hodiny, i když nebudou provádět dané zaměstnání. Vyučující je podle vlastního uvážení vhodně zaměstná, splnění uložené práce zkontroluje, příp. ji klasifikuje.
12. Po skončení vyučování odvádí žáky do šatny vyučující poslední vyučovací hodiny. V chodbě u šatny setrvá, až všichni žáci třídy opustí budovu školy a zároveň dohlédne, zda jsou zavřeny vstupní dveře do budovy školy.

13. Dohled nad žáky, kteří zůstávají ve škole individuálně po skončení vyučování (doučování, příprava na soutěže,...) vykonává po celou dobu učitel, s jehož vědomím a souhlasem se žáci ve škole zdržují; po ukončení činnosti je odvádí do šatny (viz. bod 12).
14. Jiné akce se ve škole konají jen se souhlasem ředitelky školy.
15. V době mimo vyučování (mimo výše uvedené možnosti v bodech 5-7 a 13-14) se žáci nesmějí zdržovat ve školní budově.
16. Provoz školní družiny (ŠD) je denně od 11.30 do 15.45 hod, v pátek do 15.30 hod.
17. Žáky, kteří navštěvují ŠD, přebírá v 11.30 hod vychovatelka ŠD; žáky, kteří končí vyučování později, převede do ŠD a předá je vychovateli vyučující v poslední vyučovací hodině nebo asistent pedagoga.
18. Žáci se stravují ve školní jídelně Gymnázia a Střední odborné školy Rýmařov. Při pobytu se řídí *Vnitřním řádem školní jídelny (příloha č. 3)*, se kterým jsou seznámeni na počátku školního roku. S vnitřním řádem jsou na počátku školního roku seznámeni i zákonní zástupci žáků. Přihlášení (odhlášení) žáka ke stravování řeší s vedoucí školní jídelny samostatně zákonný zástupce žáka.
19. Žáci 1. stupně a žáci ZŠ speciální, kteří se stravují ve školní jídelně, odcházejí na oběd vždy společně s pověřeným pedagogickým pracovníkem podle rozvrhu dohledů. Pedagogický pracovník koná nad žáky dohled během cesty i ve školní jídelně. Po obědě přivádí pedagog žáky zpět a předá je vychovateli ŠD. Pokud žáci nenavštěvují ŠD, odcházejí ze školní jídelny samostatně domů. Žáci 2. stupně navštěvují školní jídelnu samostatně. V odůvodněných případech navštěvují školní jídelnu pod dohledem pedagogických pracovníků i žáci 2. stupně.
20. Provoz ŠD se řídí *Vnitřním řádem ŠD (příloha č. 6)*.
21. Školu před odchodem denně kontroluje školnice podle *Směrnice k ochraně majetku organizace a zajištění bezpečnosti osob*, školu zamyká v 15.45 hod. V pozdějších hodinách školu zamyká ředitelka školy. Po ukončení provozu ŠD kontroluje vychovatelka 2. školní budovu podle výše uvedené směrnice, budovu zamyká ihned po ukončení provozu v 15.45 (15.30) hod.
22. Pobyt učitelů ve škole po ukončení provozu, o víkendech a prázdninách je možný jen s vědomím ředitelky školy.
23. Pohyb cizích osob po budovách školy se řídí *Směrnici k ochraně majetku organizace a zajištění bezpečnosti osob*.

Vnitřní režim pro žáky – chování, zdraví a bezpečnost

1. Po příchodu do školy se žáci v šatně přezouvají, odloží kabáty a další svršky do určené skříňky (peníze, hodinky, mobilní telefony a jiné cennosti nenechávají v kapsách) a vyčkají ve třídě u šatny. Do tříd se rozcházejí po zvonění v 7.30 hod, ve třídě si připraví vše potřebné pro vyučování. Po zvonění v 7.50 hod v klidu vyčkají příchodu učitele – každý žák stojí nebo sedí na svém místě, třídní služba zajišťuje klid a pořádek, případné závady nahlásí vyučujícímu.
2. Ve všech prostorách školy se žáci chovají klidně a ukázněně, řídí se pokyny vyučujících, školnice i ostatních pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy.
3. V každé třídě je stanovena týdenní služba žáků, která má především za úkol starat se o pořádek ve třídě a čistotu tabulí, rozdávat a sbírat sešity a pomůcky, hlásit ředitelce nepřítomnost vyučujícího ve třídě po uplynutí 5 minut po zvonění.

4. Žáci nenosí do školy předměty nesouvisející s výukou, věci nebezpečné nebo drahé, jinak jim budou učitelem odebrány, uschovány a vydány až rodičům. Škola nenese odpovědnost za případnou ztrátu nebo poškození těchto předmětů.
5. Mobilní telefony mohou mít žáci u sebe, během vyučovacích hodin však musí být vypnuty, nebo je po dobu vyučovací hodiny uloží na určeném místě (viz. část Pravidla vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky, bod 12). Používat je mohou pouze o přestávkách.
6. Žák je povinen v době, kdy o telefon nemůže náležitě pečovat (hodiny Tv, Pv), uložit jej do úschovy k třídnímu učiteli (vyučujícímu). Stejně tak ukládá žák i cenné předměty a peníze. Pokud tak neučiní, nemůže požadovat náhradu v případě poškození, ztráty nebo odcizení.
7. Žák ukládá k třídnímu učiteli (vyučujícímu) před hodinami Tv a Pv i šperky (hodinky), protože by mohly způsobit poranění jemu, ostatním žákům nebo vyučujícímu.
8. Žáci odcházející do dílny, tělocvičny atp. se o přestávce převléknou, přezují se a se zvoněním odcházejí s vyučujícím z budovy školy na určené místo. Při všech přesunech dodržují pravidla slušného chování a bezpečnosti v souladu s řádem školy. Aktovky a ostatní věci si berou s sebou nebo je ukládají do uzamčené skříňky v šatně.
9. Žáci nesmějí v průběhu dne vstupovat do šatny bez doprovodu pracovníků školy.
10. Po skončení vyučování se žáci zdržují v šatně po dobu nezbytně nutnou, přezují se, obléknou a odejdou z budovy. Nezdržují se bezdůvodně před budovou školy.
11. Každý žák osobně odpovídá za pořádek na svém místě ve třídě, na pracovišti v dílně. Žáci zachovávají čistotu v okolí obou budov školy.
12. Žákům není dovoleno jakkoli manipulovat se školním zařízením, pokud není přítomen vyučující a nedá k těmto úkonům pokyn. Platí to pro všechny prostory školy – učebny, chodby, WC, dílnu, cvičnou kuchyni, ŠD, tělocvičnu. Žáci nesmějí nešetrně zacházet s nábytkem a celkovým vybavením místností. Škody způsobené z nedbalosti nebo nešetrným zacházením jsou žáci povinni napravit nebo uhradit.
13. Nalezené věci žáci odevzdají školnici, pedagogickým pracovníkům nebo do kanceláře školy.
14. Žáci nevstupují do sborovny, ředitelny a kabinetu školy bez vyzvání nebo doprovodu zaměstnance školy.
15. Žáci dodržují osobní hygienu a čistotu. Do školy chodí upraveni, v čistém oděvu, s přiměřeným účesem. Každý žák se po příchodu do školy přezouvá, na hodiny Tv a Pv se převléká do pracovního a cvičebního úboru.
16. Žáci se účastní tělovýchovných chvil a relaxačního cvičení, které do vyučovacích hodin zařazují vyučující.
17. Pitný režim: z bezpečnostních důvodů si žáci nosí tekutiny z domova pouze v plastových lahvích. Žáci se mohou napít i v průběhu vyučování.
18. Škola je zapojena do programů Školní mléko a Ovoce do škol (odběr baleného mléka a ovoce a zeleniny je pro žáky bezplatný, týká se všech žáků školy).
19. Žáci pravidelně udržují hygienu rukou – třídy, ŠD, školní dílna a kuchyně, WC jsou vybaveny dávkovači mýdla a papírovými ručníky.
20. K zajištění bezpečnosti a bezproblémového průběhu výuky jsou žáci třídním učitelem seznámeni na počátku školního roku a na počátku 2. pololetí se školním řádem. Vyučující Inf, Tv a Pv seznámí žáky s řády odborných pracovišť (počítačová učebna, dílna, cvičná kuchyně, tělocvična, školní hřiště). Dále jsou žáci poučeni o bezpečném chování v souladu s Pokynem ředitelky školy – poučení o bezpečnosti ve škole a při školních akcích a seznámeni se školním *Krizovým plánem (příloha č. 5)*.
21. Žáci vždy dodržují zásady bezpečného chování, o kterém byli poučeni. Třídní učitelé a vyučující průběžně vyžadují bezpodmínečné dodržování všech zásad bezpečného chování.

22. Ve třídách se z bezpečnostních důvodů větrá pouze ve vyučovacích hodinách. Vyučující, který odchází po skončení vyučovací hodiny, zkontroluje, jsou-li okna zavřená. Žáci okna nikdy sami neotvírají ani ve třídách, ani na WC.
23. Pohyb žáků po schodišti ve škole sleduje učitel pověřený dohledem o přestávkách. Žáci se nezdržují u zábradlí. Učitel sleduje rovněž chování žáků ve třídách a na WC.
24. Při pobytu ve škole v době mimo vyučování dodržují žáci pokyny pracovníka konajícího dohled a plní všechna výše uvedená ustanovení.
25. Veškeré přesuny žáků mimo budovu školy v průběhu vyučování probíhají ve tvaru (dvojstupy), po pravé straně vozovek (chodníků), po přechodech, žáci dodržují dopravní předpisy a řídí se pokyny vyučujícího, nevzdalují se bez jeho výslovného svolení.
26. Mimo školu se žáci chovají v souladu s pravidly slušného chování tak, aby nepoškozovali dobrou pověst školy.

V. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování

1. Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka je vyjádřeno známkou, tedy klasifikačním stupněm (klasifikace).
2. Při výchově a vzdělávání žáků se uskutečňuje hodnocení průběžné a celkové:
 - průběžné se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka
 - celkové při souhrnném hodnocení prospěchu každého pololetí (není aritmetickým průměrem průběžného hodnocení).
3. Při hodnocení průběžném i celkovém uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Přihlíží k věkovým zvláštěnostem žáka, druhu a stupni postižení žáka a jeho celkovému zdravotnímu stavu, k vynaloženému úsilí i k tomu, že žák mohl v průběhu hodnoceného období zakolísat v učebních výkonech.
4. Pro potřeby hodnocení se předměty dělí do tří skupin – předměty s převahou teoretického zaměření, s převahou praktických činností a s převahou výchovného a estetického zaměření.
5. Jsou stanovena kritéria pro jednotlivé stupně hodnocení. Učitel nepreceňuje žádné z kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu a individuální charakteristikou žáka.
6. Hodnocení slouží učiteli především jako motivační a výchovný prostředek.

Získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení získává učitel těmito způsoby:
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 - sledováním úspěšnosti žáka při dosahování požadovaných výstupů a kompetencí
 - různými druhy zkoušek (praktické, ústní, písemné, grafické, pohybové)
 - analýzou výsledků činností žáka (manuální zručnost, sebeobsluha, sociální vyspělost)
 - konzultacemi s ostatními učiteli, případně odborníky
 - rozhovory se žákem, příp. zákonným zástupcem žáka.

2. Učitel je povinen soustavně vést průkazným způsobem evidenci o hodnocení žáka, aby bylo možno vždy doložit správnost celkové klasifikace i způsob získání známek (zkoušení ústní, písemné, praktické).
3. Žáci musejí být z předmětu vyzkoušeni ústně, písemně nebo prakticky alespoň dvakrát za každé čtvrtletí. Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení, poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek okamžitě. Výsledky hodnocení písemných prací a praktických činností oznámí žákovi do 7, nejpozději do 14 dnů.
4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek, jejichž vypracování je plánováno na celou vyučovací hodinu, rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nehromadily v určitých obdobích. Plán zkoušek koordinuje třídní učitel. V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu zkoušku uvedeného charakteru. Konání takové zkoušky učitel žákům vždy předem oznámí.

Postup při klasifikaci prospěchu a chování

1. Žáci se klasifikují ve všech předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
2. Stupeň klasifikace určí učitel, který vyučuje příslušný předmět. Pokud některý předmět vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň klasifikace po vzájemné dohodě.
3. Stupeň prospěchu není jen průměrem z klasifikace za příslušné období. Přihlíží se k učebním výsledkům, systematickosti práce a osobnímu pokroku žáka, jeho snaživosti a pečlivosti, individuálním schopnostem. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech se posuzují výsledky a práce žáka v průběhu celého klasifikačního období, nikoliv pouze v jeho závěrečné části.
4. Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky žáka objektivně, nepodléhá subjektivním ani vnějším vlivům. Chování žáka ve vyučovacích hodinách nemá vliv na hodnocení jeho prospěchu.
5. Výrazné zaostávání žáků ve výuce a nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogických radách.
6. Zákonní zástupci jsou informováni o prospěchu a chování žáka:
 - průběžně vyučujícími jednotlivých předmětů zápisy známek do žákovské knížky
 - zápisem přehledu známek ze všech předmětů, chování, příp. výchovných opatření do žákovské knížky na konci 1. a 3. čtvrtletí
 - vysvědčením na konci 1. a 2. pololetí
 - ústně na třídních schůzkách, v době konzultačních hodin, případně kdykoliv jindy po předchozí domluvě s třídním učitelem nebo vyučujícím příslušných předmětů
 - v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně, prokazatelným způsobem (písemně).
7. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace na konci 1. nebo 2. pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, případně v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
8. Chybí-li žák ve více než 50% vyučovacích hodin daného předmětu za pololetí, bude přezkoušen z učiva, na které ve škole chyběl. Zkouška má část písemnou (test) a ústní. Pokud žák opakovaně nenosí cvičební úbor do Tv, z bezpečnostních důvodů necvičí. Necvičí-li takto ve více než 50% vyučovacích hodin za pololetí, bude přezkoušen. Zkouška má část

praktickou a ústní. Zkoušejícím je učitel daného předmětu, přítomen je vždy ještě jeden další učitel. Každý okruh učiva je klasifikován samostatně. Žák v jednom dni může konat zkoušku pouze z jednoho předmětu. Přezkoušení se koná zpravidla v posledním měsíci pololetí (leden, červen). Ustanovení bodu 8 se na 1. stupni aplikuje přiměřeně.

9. Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, tak aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení rovněž náhradní termín, tak aby hodnocení proběhlo nejpozději do konce září následujícího školního roku. Žák v té době navštěvuje nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník. Není-li ani toto hodnocení možné nebo byl-li žák klasifikován nedostatečně, neprospěl a opakuje ročník.
10. Pokud byl žák na konci druhého pololetí hodnocen v řádném termínu a neprospěl z jednoho, nejvýše však ze dvou povinných předmětů, s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná opravné zkoušky. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
11. Žák, který opravnou zkoušku nevykoná úspěšně nebo se k ní bez omluvy nedostaví, neprospěl a opakuje ročník.
12. K vykonání komisionálního přezkoušení nebo opravné zkoušky ustanoví ředitel školy komisi. (Podrobněji viz §52 a §53 zákona č. 561/2004 – školský zákon a §22 a §23 vyhlášky č.48/2005 o základním vzdělávání.)
13. Do vyššího ročníku tedy postoupí žák, který na konci 2. pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn.
14. Žák může v rámci prvního i druhého stupně školy opakovat pouze jeden ročník. Pokud již ročník opakoval, postupuje do vyššího ročníku bez ohledu na prospěch.

Kritéria hodnocení – stupně klasifikace a jejich charakteristika

Vyučovací předměty s převahou teoretického zaměření

1. Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty, informatika a matematika.
2. Při klasifikaci se v těchto předmětech hodnotí zejména:
 - ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, pojmů, zákonitostí a vztahů
 - kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované rozumové a motorické činnosti
 - schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení praktických úkolů a při výkladu a pochopení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
 - schopnost využívat zkušenosti a poznatky získané při praktických činnostech
 - schopnost na přiměřené úrovni vyhledávat, třídit a využívat informace
 - kvalita výsledků činností, schopnost samostatné práce
 - míra dosažení požadovaných kompetencí
 - aktivita, vztah k prováděným činnostem.

3. Stupně klasifikace:

Stupeň 1 – výborný

Žák má v přesnosti a úplnosti poznatků, pojmů a ve vztazích mezi nimi jen drobné a nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných rozumových a motorických činností projevuje někdy nepatrné nepřesnosti. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů občas s menšími chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitelů. Dokáže v podstatě samostatně vyhledávat a třídit informace, rozumí jim a dále je využívá. Jeho myšlení je vcelku správné. Ústní a písemný projev je poměrně správný a výstižný, grafický projev je úhledný a úpravný. Kvalita výsledků jeho činnosti téměř není narušena nedostatky. Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele. Míra dosažení požadovaných kompetencí je velmi vysoká.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a ve vztazích mezi nimi ojedinělé podstatnější mezery. Při vykonávání požadovaných rozumových a motorických činností projevuje nepřesnosti, které dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je méně samostatný a potřebuje vedení učitele. Dokáže vyhledávat a třídit informace, pro porozumění a jejich využití je třeba dopomoc učitele. Jeho myšlení vykazuje drobné nepřesnosti. Ústní a písemný projev má zpravidla nedostatky ve správnosti a přesnosti, grafický projev je méně estetický. Kvalita výsledků jeho činnosti je narušena nedostatky. Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele s menšími obtížemi. Míra dosažení požadovaných kompetencí je poměrně vysoká.

Stupeň 3 – dobrý

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a ve vztazích mezi nimi závažné mezery. Při vykonávání požadovaných rozumových a motorických činností projevuje časté nepřesnosti. Pro výklad a hodnocení jevů dovede své vědomosti uplatnit omezeně a jen za pomoci učitele. Vyhledávat a třídit informace, rozumět jim a využívat je dokáže jen s pomocí učitele. Někdy projevuje i větší nedostatky v myšlení. Rovněž ústní a písemný projev je slabý, grafický projev je často méně estetický. Kvalita výsledků jeho činnosti je narušena značnými nedostatky. Žák je schopen samostatně pracovat pod občasným dohledem učitele. Míra dosažení požadovaných kompetencí je průměrná.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a ve vztazích mezi nimi četné a velmi závažné mezery. Při vykonávání požadovaných rozumových a motorických činností projevuje četné a značné nepřesnosti. Pro výklad a hodnocení jevů dovede své vědomosti uplatnit velmi omezeně a jen za stálé pomoci učitele. Vyhledávat a třídit informace, rozumět jim a využívat je dokáže jen za stálé pomoci učitele. Má často větší nedostatky v myšlení. Rovněž ústní a písemný projev je velmi slabý, grafický projev není estetický. Kvalita výsledků jeho činnosti je narušena velmi značnými nedostatky. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým dohledem učitele. Míra dosažení požadovaných kompetencí je nízká.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák si předepsané učivo neosvojil. Má trvalé, velmi podstatné nedostatky ve vykonávání požadovaných rozumových a motorických činností. Mezerovité a nepřesné osvojení vědomostí a dovedností nestačí na řešení teoretických ani praktických úkolů. Při výkladu a hodnocení jevů nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Vyhledávat a třídit informace, rozumět jim a využívat je nedokáže. Má trvale velmi značné nedostatky

v myšlení. Jeho projev ústní i písemný je naprosto nevyhovující. Grafický projev je na velmi nízké úrovni. Žák není schopen pracovat ani pod trvalým dohledem učitele. Míra dosažení požadovaných kompetencí je velmi nízká.

Vyučovací předmět s převahou praktických činností

1. Vyučovacím předmětem s převahou praktických činností je pracovní vyučování.
2. Při klasifikaci teoretických poznatků, které jsou součástí předmětu, postupuje učitel podle bodu 2 a 3 oddílu předmětů s teoretickým zaměřením.
3. Při klasifikaci se v předmětu pracovní vyučování hodnotí zejména:
 - vztah žáka k práci, praktickým činnostem, pracovnímu kolektivu
 - osvojení praktických dovedností a návyků, účelných způsobů práce
 - využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, čtení jednoduchých technických výkresů
 - aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech, vytrvalost, houževnatost v práci a snaha po jejím zdárném dokončení, překonávání překážek v práci
 - kvalita výsledků praktických činností
 - organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
 - dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví, péče o životní prostředí
 - hospodárné využívání surovin, materiálů
 - obsluha, údržba a šetrné zacházení s jednoduchými pracovními pomůckami, nástroji, nářadím a měřidly
 - míra dosažení požadovaných kompetencí.
4. Při hodnocení samostatnosti, tvořivosti, uvědomělosti a pohotovosti v pracovních činnostech učitel vždy přihlíží ke stupni postižení a celkovému zdravotnímu stavu žáka.
5. Stupně klasifikace:

Stupeň 1 – výborný

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a někdy i tvořivě využívá získaných teoretických poznatků v praktické činnosti, kterou vykonává pohotově a samostatně při ní uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb a nepřesností, výsledky práce jsou bez závažných nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy BOZP, aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál. Vzorně udržuje pracovní pomůcky, nástroje, nářadí. Aktivně se snaží překonávat překážky při práci a práci dokončit. Míra dosažení požadovaných kompetencí je velmi vysoká.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák projevuje kladný vztah k práci, pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Samostatně ale s menší jistotou využívá získaných teoretických poznatků v praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobu práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy BOZP, stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin a materiálu se dopouští malých chyb. Pracovní pomůcky, nástroje, nářadí obsluhuje s drobnými nedostatky. Překážky při práci překonává s občasnou pomocí. Dovede vytrvat v práci až do jejího dokončení. Míra dosažení požadovaných kompetencí je poměrně vysoká.

Stupeň 3 – dobrý

Žákův vztah k práci, pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem je převážně kladný, s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky v praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky jeho práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy BOZP a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na pokyn učitele je schopen hospodárně využívat suroviny a materiál. K údržbě pracovních pomůcek, nástrojů, nářadí musí být častěji podněcován. Překážky při práci překonává s častou pomocí učitele. Občas potřebuje povzbudit k dokončení práce. Míra dosažení požadovaných kompetencí je průměrná.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák pracuje bez zájmu a žádoucího vztahu k práci, pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získaných teoretických poznatků dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele, při častém opakování určitého druhu činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá na pořádek na pracovišti a na dodržování předpisů BOZP a na ochranu životního prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin a materiálu. V obsluze a údržbě jednoduchých pracovních pomůcek, nástrojů, nářadí má závažné nedostatky. Překážky při práci překonává jen s pomocí učitele. Bez jeho soustavného povzbuzování by práci nedokončil. Míra dosažení požadovaných kompetencí je nízká.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák neprojevuje zájem o práci, jeho vztah k ní, pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem není na potřebné úrovni. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Pracovní postup nezvládá ani s pomocí učitele. Jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, výsledky nedosahují předepsaných ukazatelů. Práci na pracovišti si nedovede zorganizovat, nedbá na pořádek. Neovládá předpisy BOZP, nedbá na ochranu životního prostředí. Suroviny a materiál nevyužívá hospodárně. V obsluze a údržbě pracovních pomůcek, nástrojů a nářadí má závažné nedostatky. Překážky při práci nepřekonává ani s pomocí učitele. Míra dosažení požadovaných kompetencí je velmi nízká.

Vyučovací předměty s převahou výchovného a estetického zaměření

1. Předměty s převahou výchovného a estetického zaměření jsou výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova.
2. Při klasifikaci se v těchto předmětech hodnotí zejména:
 - stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
 - osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace v činnosti vlastní
 - kvalita projevu
 - vztah žáka k činnostem a zájem o ně
 - estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu
 - všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost, péče o vlastní zdraví (v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení a celkovému zdravotnímu stavu žáka)

- míra dosažení požadovaných kompetencí.
- 3. Při hodnocení tvořivosti, samostatnosti a přesnosti projevu učitel vždy přihlíží k druhu a stupni postižení žáka a k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

4. Stupně klasifikace:

Stupeň 1 – výborný

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním i kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má zájem o umění, estetiku, rozvíjí svůj vkus. Usiluje o rozvíjení tělesné zdatnosti. Míra dosažení požadovaných kompetencí je velmi vysoká.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně svých schopností v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je méně působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají mezery a při jejich aplikaci potřebuje občasnou pomoc učitele. Má menší zájem o umění, estetiku a rozvíjení svého vkusu. Méně usiluje o posílení své tělesné zdatnosti. Míra dosažení požadovaných kompetencí je poměrně vysoká.

Stupeň 3 – dobrý

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a projevu jsou málo uspokojivé. Jeho projev je málo působivý, s častými chybami. Své vědomosti a dovednosti aplikuje jen s pomocí učitele. Má malý zájem o umění, estetiku a rozvoj svého vkusu. Málo usiluje o posílení své tělesné zdatnosti. Míra dosažení požadovaných kompetencí je průměrná.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a projevu je sotva uspokojivý. Jeho projev je málo velmi působivý, s častými a podstatnými chybami. Své minimální vědomosti a dovednosti aplikuje jen se zvýšenou pomocí učitele. Zájem o umění, estetiku a rozvoj vlastního vkusu je nepatrný. Rovněž velmi málo usiluje o posílení své tělesné zdatnosti. Míra dosažení požadovaných kompetencí je nízká.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák je v činnostech pasivní. Rozvoj jeho schopností a projevu je neuspokojivý. Úkoly nevyřeší. Své minimální vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat ani se zvýšenou pomocí učitele. Neprojevuje zájem o umění, estetiku a rozvoj vlastního vkusu. Nevyvíjí potřebné úsilí o rozvoj a posílení své tělesné zdatnosti. Míra dosažení požadovaných kompetencí je velmi nízká.

Stupně hodnocení chování a jejich charakteristika

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s dalšími učiteli, kteří ve třídě vyučují, případně dalšími pedagogickými pracovníky školy.
2. Chování se klasifikuje podle následujících kritérií:
 - jak žák aktivně a uvědoměle dodržuje ustanovení školního řádu, pokyny učitelů
 - jaký má vztah ke kolektivu třídy a školy, jak dodržuje pravidla soužití ve třídě a škole.
3. Při klasifikaci chování žáků se vždy přihlíží ke všem stránkám žakovy osobnosti, k jeho psychickému a zdravotnímu stavu, k druhu a stupni mentálního postižení, prognóze jeho vývoje. Dále k prostředí, v němž žák vyrůstal a žije, k možnostem a úrovni výchovného působení rodiny i k jejímu podílu na vzniku závad nebo poruch v chování žáka a možnostem

nápravy stavu se zřetelem k věkovým a individuálním zvláštnostem žáka. Přihlíží se rovněž k závažnosti přestupku, jehož se žák dopustil a k četnosti či opakování přestupků.

4. Snížení známky z chování jsou před udělením vždy projednány v pedagogické radě.

5. Stupně klasifikace:

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje ustanovení řádu školy, zásady a pravidla vzájemného soužití a morálky, má kladný vztah ke spolužákům, kolektivu třídy a školy. Ojedinele se dopustil méně závažného přestupku.

Stupeň 2 – uspokojivé

Žák svým chováním porušuje pravidla stanovená řádem školy. Dopouští se opakovaně závažnějších přestupků, přestože mu před snížením stupně z chování byla udělena důtka třídního učitele nebo ředitele školy, nebo se dopustil jednorázově přestupku vážného. Svým chováním ohrožuje bezpečnost žáků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Druhý stupeň z chování bude udělen i žákovi, pokud má více než 30 neomluvených hodin.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Chování žáka je opakovaně v příkrém rozporu s ustanoveními řádu školy nebo se žák dopustil jednorázově velmi závažného přestupku. Svým chováním velmi vážně ohrožuje výchovu, vzdělávání, zdraví a bezpečnost jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Přestupků se dopouští i přes dříve udělená výchovná opatření. Třetí stupeň z chování bude udělen i žákovi, pokud má více než 40 neomluvených hodin.

Výchovná opatření

1. Výchovným opatřením rozumíme pochvaly nebo jiná ocenění a také opatření k posílení kázně:

Pochvaly a jiná ocenění

- *Pochvala ředitele školy*

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby udělit žákovi po projednání v pedagogické radě pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

- *Pochvala třídního učitele*

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících udělit žákovi po projednání s ředitelem školy pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Pochvaly a jiná ocenění třídního učitele se zaznamenají do třídního výkazu a katalogového listu žáka; žák obdrží pochvalný list. Pochvala ředitele školy se zaznamená do třídního výkazu a katalogového listu žáka i na vysvědčení za pololetí, v němž byla udělena. Žák může také obdržet pochvalný list.

Opatření k posílení kázně

Opatření k posílení kázně žáků se ukládá při porušení povinností stanovených školním řádem. Jedná se o závažnější či méně závažná, avšak opakovaná provinění proti řádu školy. Podle závažnosti provinění se ukládá:

- *Napomenutí třídního učitele*

Uděluje se za opakované neuposlechnutí pokynů učitele, zapomínání pomůcek a domácích úkolů, svévolné narušování výuky, hrubé a vulgární vyjadřování, pozdní

- příchody do vyučování, opakované méně závažné porušování řádu školy a za neomluvenou absenci (do 10 hodin).
- *Důtka třídního učitele*
Uděluje se, nezlepší-li se žákovo chování po udělení napomenutí nebo při častém a výrazném výskytu výše uvedených nedostatků, při výrazné nekázni během přestávek a školních akcí, kdy žák svým chováním ohrožuje bezpečnost spolužáků, za podvody (falšování podpisů a omluvenek v žákovské knížce, přepisování známek) a za neomluvenou absenci (11 – 20 hodin).
 - *Důtka ředitele školy*
Uděluje se za velmi výrazný výskyt výše uvedených nedostatků a za zvláště závažné a hrubé přestupky – kouření, požívání alkoholu, vnášení držen, distribuci a zneužívání návykových látek, projevy rasové nesnášenlivosti, šikanování, agresivitu a ublížení spolužákům v prostorách školy a při školních akcích, za zvláště hrubé slovní, příp. úmyslné fyzické útoky vůči pracovníkům školy a za neomluvenou absenci (21 – 30 hodin).
2. Podnět k udělení opatření k posílení kázně může dát i kterýkoliv další vyučující, popř. pracovník školy, a to projednáním přestupků žáka s třídním učitelem nebo ředitelem školy.
 4. Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku; udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Důtku ředitele školy lze žákovi udělit pouze po projednání v pedagogické radě.
 5. Výchovná opatření lze udělit kdykoliv během školního roku, zpravidla však ve čtvrtletích a pololetích po projednání v pedagogické radě.
 6. Uložení napomenutí nebo důtky je zaznamenáno do třídního výkazu a katalogového listu žáka, na vysvědčení se neuvádí.
 7. O uložení opatření k posílení kázně a jeho důvodech jsou neprodleně informováni zákonní zástupci žáka na školním tiskopise, který vyplní a předá řediteli školy k podpisu třídní učitel. Rodiče stvrdí seznámení svým podpisem, tiskopis je uložen v katalogovém listu žáka.

Celkové hodnocení žáků na vysvědčení

1. Z hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka musí být zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl vzhledem k vzdělávacímu programu školy, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a svému věku. Klasifikace zahrnuje i ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání se zřetelem k souvislostem, které ovlivňují jeho výkon.
2. Při klasifikaci se ve všech ročnících použije k zápisu stupně prospěchu na vysvědčení číslice.
3. Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků, postup při klasifikaci prospěchu a chování a stupně hodnocení prospěchu v jednotlivých předmětech a hodnocení chování v jsou obsahem předcházejících oddílů tohoto řádu školy.
4. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - *prospěl s vyznamenáním*
není-li v žádném z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem školy hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebný), průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm 1 (velmi dobré).
 - *prospěl*
není-li v žádném z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem školy hodnocen na vysvědčení stupněm 5 (nedostatečný)

- *neprospěl*
je-li v některém z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem školy hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečný) nebo není-li z něho hodnocen na konci 2. pololetí
- *nehodnocen*
není-li možné na konci 1. pololetí žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem

Hodnocení žáků ZŠ speciální

1. Žáci ZŠ speciální jsou hodnoceni pouze slovně, chování se nehodnotí. Je možno jim udělit pochvalu, a to jak třídního učitele, tak i ředitele školy.
2. Podklady pro hodnocení získává učitel zejména:
 - soustavným sledováním výkonu žáka v průběhu vyučování – úspěšnost při dosahování požadovaných výstupů, míra dosažení kompetencí
 - různými druhy prověřování žákových vědomostí, dovedností a návyků (činnosti praktické, pohybové, ústní, písemné, grafické)
 - analýzou výsledků různých aktivit žáka zvláště se zaměřením na manuální zručnost, úroveň dosažené sebeobsluhy, celkovou sociální vyspělost a samostatnost
 - konzultacemi s ostatními učiteli, vychovatelkou ŠD.
3. Při hodnocení učitel vždy přihlíží k druhu a stupni postižení žáka, jeho celkovému zdravotnímu stavu, vynaloženému úsilí, k jeho postojům k učení a školní práci, jeho snaze a zájmu i k tomu, že žák mohl v průběhu hodnoceného období zakolísat v učebních výkonech.
4. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákovy činnosti.
5. Žáci se hodnotí ve všech předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku, s výjimkou řečové výchovy.
6. Hodnocení žáků v pomocných odděleních má výrazně motivační charakter; učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky jeho práce bez srovnávání s ostatními.
7. Učitel hodnotí práci žáka průběžně zápisem v deníčku. Pro zákonné zástupce učitel minimálně jednou za čtvrtletí písemně zhodnotí úroveň žákem dosažených vědomostí, dovedností a návyků v „triviu“ (dle potřeby případně i v dalších předmětech a sebeobsluze).
8. Slovní hodnocení na vysvědčení je stručným souhrnem žákových schopností v daném předmětu. Učitel postupuje podle tabulky hodnocení (*příloha č. 4*). Uzná-li to za vhodné a účelné, je možno slovní vyjádření upravit či doplnit o další charakteristiky žákova projevu.

Kritéria hodnocení – ZŠ speciální

Vzdělávací oblasti s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda.

Při hodnocení se ve vyučovacích předmětech těchto oblastí hodnotí zejména:

- přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků
- kvalita a rozsah získaných dovedností
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení praktických úkolů

- schopnost využívat získané zkušenosti a poznatky při praktických činnostech
- kvalita výsledků činností, schopnost samostatné práce
- aktivita a práce v hodinách, vztah k prováděným činnostem
- míra dosažení požadovaných kompetencí.

Vzdělávací oblast s převahou praktických činností

Vzdělávací oblast s převahou praktických činností je Člověk a svět práce.

Při hodnocení se v předmětu pracovní vyučování hodnotí zejména:

- vztah žáka k práci, praktickým činnostem, pracovnímu kolektivu
- osvojení praktických dovedností a návyků
- aktivita, samostatnost, tvořivost v praktických činnostech, vytrvalost, houževnatost v práci a snaha po jejím zdárném dokončení, překonávání překážek v práci
- kvalita výsledků praktických činností
- udržování pořádku na pracovišti
- obsluha, údržba a šetrné zacházení s jednoduchými pracovními pomůckami, nástroji, nářadím
- míra dosažení požadovaných kompetencí.

Vzdělávací oblasti s převahou výchovného a estetického zaměření

Vzdělávací oblasti s převahou výchovného a estetického zaměření jsou Umění a kultura, Člověk a zdraví.

Při hodnocení se ve vyučovacích předmětech těchto oblastí hodnotí zejména:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti, kvalita projevu
- osvojení si potřebných zkušeností a dovedností a jejich tvořivá aplikace v činnosti vlastní
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost, osvojené pohybové dovednosti a snaha o dosažení dobrých výsledků
- míra dosažení požadovaných kompetencí.

Individuální vzdělávací plán

1. V souladu s § 18 a 19 Školského zákona a § 3 a 4 Vyhlášky č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (ve znění dalších předpisů) zajišťuje škola vzdělávání žáků podle IVP. Jedná se zpravidla o žáky s více vadami, se středně těžkým a těžkým mentálním postižením nebo autisty, případně také žáky s lehkým mentálním postižením.
2. IVP je zpracován na základě doporučení pro vzdělávání žáka, které vydalo školské poradenské zařízení
3. IVP zpracovává třídní učitel ve spolupráci s dalšími vyučujícími žáka. IVP vychází z příslušných vzdělávacích programů, závěrů speciálně pedagogického vyšetření, případně doporučení odborného lékaře a vyjádření zákonného zástupce žáka.
4. IVP je zpracováván a hodnocen zpravidla na období jednoho školního roku.
5. IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb žáka, je součástí žákovy dokumentace.
6. IVP plně respektuje žákovy vzdělávací potřeby, je maximálně uzpůsoben jeho individuálním možnostem a schopnostem. Umožňuje žákovi v jednotlivých složkách vzdělávání postupovat podle individuálních schopností, v rozsahu a tempem, které jsou pro něj nejvhodnější.

VI. Závěrečná ustanovení

1. Školní řád (včetně příloh) schválila Rada školy Základní školy, Rýmařov, Školní náměstí 1, příspěvkové organizace 31. 8. 2020.
2. Školní řád byl projednán na pedagogické radě školy 25. 8. 2020.
3. Školní řád ze dne 29. 6. 2020 ruší účinnost školního řádu ze dne 13. 3. 2013 a vstupuje v platnost 1. 9. 2020.

Mgr. Marcela Štěpaníková
předsedkyně školské rady

Mgr. Hana Měráková
ředitelka školy

Seznam příloh:

1. Pokyn ředitelky školy – poučení žáků o bezpečnosti ve škole a při školních akcích
2. Pokyn ředitelky školy ke konání školních výletů a školních akcí
3. Řády odborných učeben a pracovišť, tělocvičny a hřiště, školní jídelny
4. Tabulka hodnocení – základ pro slovní hodnocení (ZŠ speciální)
5. Krizový plán
6. Vnitřní řád školní družiny

Příloha č. 1

Pokyn ředitelky školy – poučení žáků o bezpečnosti ve škole a při školních akcích

Třídní učitelé (vyučující předmětů Tv, Pv) provedou na počátku školního roku, na počátku 2. pololetí školního roku, před odchodem žáků na prázdniny, před školními výlety a dalšími níže uvedenými akcemi poučení žáků o chování a bezpečnosti.

1. Poučení žáků o bezpečném chování na počátku školního roku a na počátku 2. pololetí školního roku

Žáci budou seznámeni se školním řádem, vnitřním řádem školy.

Budou poučeni o chování, bezpečnosti a ochraně zdraví při pobytu ve třídě, na chodbě, schodišti, v šatně, na sociálním zařízení, při příchodu a odchodu ze školy, při akcích pořádaných školou (vycházky, exkurze, návštěvy kulturních zařízení...), ve školní jídelně, na veřejnosti a v hromadných dopravních prostředcích, o bezpečnosti silničního provozu.

Budou seznámeni s nebezpečím vzniku požáru, s postupem v případě vzniku požáru nebo při dalších mimořádných situacích (evakuace, přivolání pomoci, důležitá telefonní čísla), budou seznámeni se zásadami poskytování první pomoci a s povinností hlásit učiteli úrazy a zjevné závady v budově školy.

Dále budou upozorněni na nepřípustnost agresivity, šikany, projevů rasismu a xenofobie, na nebezpečí zneužívání návykových látek a na nepřípustnost držení, distribuce a zneužívání návykových látek (včetně alkoholu a tabáku) během vyučování i při veškerých akcích pořádaných školou. Budou upozorněni na zákaz nošení zbraní a věcí, které nesouvisejí s výukou.

2. Poučení žáků o bezpečném chování před odchodem na prázdniny:

- podzimní

Žáci budou poučeni zejména o škodlivých vlivech alkoholu, tabáku a požívání drog, upozornění na nebezpečí navazování známostí s neznámými lidmi (nabídka drog, sexuální zneužití) a na nevhodnost návštěv restauračních zařízení a pobytu venku v nočních hodinách bez doprovodu rodičů. Dále budou poučeni o bezpečnosti silničního provozu s důrazem na bezpečnost chodců a cyklistů, upozornění na povinnost hlásit (nejbližší místo s telefonem, dospělá osoba) požár či jiné zpozorované nebezpečí a povinnost poskytnout první pomoc a přivolat lékaře (dopravní nehoda, úraz).

Budou též poučeni o ochraně přírody.

- vánoční

Poučení bude provedeno jako u podzimních prázdnin, doplněno o upozornění na nebezpečí při sáňkování (lyžování) na zledovatělých svazích a svazích, které končí u silnice, na nebezpečí bruslení na tenkém ledu, zvláště při oblevě a na rizika pobytu venku v zimním období.

Žáci budou poučeni o riziku používání zábavné pyrotechniky a o zvýšeném nebezpečí požáru v bytě.

- pololetní

Poučení bude provedeno v rozsahu podzimních a vánočních prázdnin s výjimkou zábav. pyrotechniky.

- jarní

Poučení bude provedeno v rozsahu podzimních a vánočních prázdnin s výjimkou zábav. pyrotechniky.

- velikonoční

Poučení bude provedeno jako u podzimních prázdnin.

- hlavní

Poučení bude provedeno jako u podzimních prázdnin, doplněno o upozornění na nebezpečí při koupání, zvláště na neznámých místech. Žáci budou poučeni o první pomoci při utonutí, při uštknutí zmijí a o chování při bouři. Budou poučeni o nebezpečí při sběru lesních plodin (jedovaté a neznámé houby, lesní plody).

3. Poučení žáků o bezpečném chování před školním výletem

Žáci budou před školním výletem poučeni o bezpečnosti silničního provozu se zřetelem na chodce, o chování a bezpečnosti v autobuse (vlaku) při jízdě, nástupech, výstupech a přesunech. Budou poučeni o zásadách první pomoci a chování v neznámém prostředí (důležitá telefonní čísla).

Dále budou poučeni o bezpečném chování dle specifik konkrétní trasy.

4. Poučení žáků o chování a bezpečnosti před cvičením nebo pobytem v přírodě nebo před jinou akcí konající se mimo školu

Žáci budou před cvičením a pobytem v přírodě nebo jinou akcí konající se mimo školu poučeni o bezpečnosti silničního provozu se zřetelem na chodce, případně (dle zvolené trasy) o chování a bezpečnosti v autobuse (vlaku) při jízdě, nástupech, výstupech a přesunech. Budou poučeni o zásadách první pomoci, chování v přírodě a ochraně přírody. Dále budou poučeni o bezpečném chování dle náplně konkrétní akce.

Dokladem o poučení žáků podle výše uvedených bodů 1 – 4 je zápis v třídní knize v rubrice Poznámky.

5. Poučení žáků o bezpečném chování v hodinách Tv

Žáci budou na počátku školního roku a 2. pololetí poučeni o bezpečném chování při pěším přesunu do tělocvičny, na hřiště, případně jiné vhodné místo určené vyučujícím pro hodinu Tv. Budou poučeni o bezpečnosti při pobytu v šatně, při manipulaci s nářadím (výhradně dle pokynů vyučujícího), pomůckami, výstrojí. Dále budou poučeni o bezpečném chování v hodinách Tv se zřetelem k jednotlivým oblastem výuky (lehká atletika, gymnastika, míčové hry, kopaná, bruslení, sáňkování...). Žáci budou seznámeni se zásadami první pomoci.

6. Poučení žáků o bezpečném chování při plaveckém výcviku

Žáci budou před plaveckým výcvikem poučeni o bezpečném chování v autobuse při jízdě, nástupech, výstupech a přesunech. Budou poučeni o bezpečném chování v šatnách, sprchách a na toaletách plaveckého bazénu.

Dále budou poučeni o tom, že po dobu samotného plaveckého výcviku podléhají instruktorům plavecké školy a jsou povinni vždy dodržovat jejich příkazy a doporučení a řídit se jimi.

7. Poučení žáků o bezpečném chování v hodinách Pv

Žáci budou na počátku školního roku a 2. pololetí poučeni o bezpečném chování v dílně při dílenských pracích se zřetelem zejména na manipulaci s ručním nářadím, o bezpečném chování na školním pozemku (zahradnické nářadí) a ve školní kuchyni (práce s elektrickými spotřebiči, noži, vařícími pokrmy).

Dále budou poučeni o bezpečném chování v hodinách Pv dle specifik tematických plánů jednotlivých ročníků (sběr léčivých bylin, keramická dílna, ruční práce...).

Žáci budou seznámeni se zásadami první pomoci.

Dokladem o poučení žáků podle výše uvedených bodů 5 – 7 je zápis v třídní knize v rubrice příslušného předmětu.

Je-li žák v době kteréhokoliv poučení nepřítomen, proběhne jeho poučení individuálně v nejbližším vhodném termínu (i se zápisem do TK).

Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková
ředitelka školy

Příloha č. 2

Pokyn ředitelky školy ke konání školních výletů a školních akcí

1. Veškeré akce probíhající mimo areál školy, nejsou organizovány přímo vedením školy a trvají déle než 2 hodiny, je nutno oznámit ředitelce školy nejméně 24 hodin před jejich konáním (např. cvičení, pobyt v přírodě). Je třeba uvést trasu, cílové místo, předpokládanou dobu návratu, popřípadě použitý dopravní prostředek. Je nezbytné provést poučení žáků o bezpečném chování se zápisem do TK.
2. Školní akce zpravidla začínají a končí před školní budovou. Jestliže akce začíná nebo končí z organizačních důvodů na jiném místě, začíná dohled učitele nad žáky na určeném místě 15 minut před začátkem akce a končí skončením akce na stanoveném místě v předem určeném čase. O těchto skutečnostech uvědomí učitelé písemně nejméně 2 dny předem zákonné zástupce žáků.
3. Za bezpečnost žáků odpovídá doprovázející pedagog. Pokud počet žáků na akci mimo školu přesahuje počet žáků zapsaných v příslušné třídě nebo to povaha akce vyžaduje, určí ředitelka školy další dospělou osobu (pouze zaměstnance školy), zajišťující dohled nad žáky.
4. Doprovázející pedagogové či pověření zaměstnanci školy konají nad žáky dohled po celou dobu akce.
5. Vycházky v rámci vyučování v rozsahu 1 – 2 hodin nahlásí vyučující ředitelce školy aktuálně v den konání před odchodem ze školní budovy.
6. Výlety tříd jsou organizovány jako jednodenní.
Rámcový plán výletů učitelé zpracují a přednesou zpravidla na pedagogické radě za 3. čtvrtletí. Jsou určení vedoucí výletů (TU pokud třída absolvuje výlet samostatně, jeden z pedagogů, pokud výlet absolvuje více tříd společně). Vedoucí výletu do 15. 5. seznámí ředitelku školy s plánem výletu (trasa, časový plán, organizační zajištění). Je-li požádán, vypracuje zprávu písemnou. Po ukončení výletu (nejpozději následující pracovní den) podá vedoucí ředitelce školy ústní zprávu o průběhu výletu. Je-li požádán, vypracuje zprávu písemnou. Nejpozději 2 týdny před konáním výletu je plán výletu předán rodičům, kteří podpisem potvrdí seznámení.
Školní výlety probíhají zpravidla v termínu od 1. 6. do 15. 6. příslušného školního roku. Před výletem je nezbytné provést poučení žáků o bezpečném chování se zápisem v TK.
Pokud se výletu nezúčastní alespoň 70% žáků třídy, výlet se nekoná.
7. Plavecký výcvik
Za bezpečnost žáků při plaveckém výcviku odpovídají pracovníci pověřeni vedením plaveckého výcviku (instruktoři plavecké školy). Za bezpečnost žáků do doby jejich předání pracovníkům pověřeným vedením plaveckého výcviku odpovídají pedagogičtí pracovníci, kteří žáky na plavecký výcvik doprovázejí (přesun autobusem, šatna, sprchy, WC). Pedagogický pracovník je dále přítomen po celou dobu výcviku. Po skončení výcvikové lekce přebírá žáky, vždy překontroluje jejich počet a zodpovídá za jejich bezpečnost v šatnách a cestou zpět do školy. (Metodický pokyn MŠMT čj. 29 159/2001-26).

Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková
ředitelka školy

Příloha č. 3 – Řády odborných učeben a pracovišť, školní jídelny

Řád počítačové učebny

1. Žáci vstupují do učebny jen v doprovodu učitele.
2. Žák, který přijde do učebny, si nejprve vizuálně překontroluje pracoviště a případně nahlásí zjištěné poškození a závady.
3. Kontrolu svého pracoviště provede i na konci hodiny.
4. Žáci mohou u PC pracovat pouze pod dozorem vyučujícího.
5. Žáci nesmějí zasahovat do nainstalovaného hardwaru a softwaru (učitelský počítač).
6. Jsou zakázány jakékoliv úpravy nastavení PC.
7. Není dovoleno přenášet a přepojovat zařízení učebny.
8. Při práci na internetu je zakázáno navštěvovat jiné webové stránky, než které určí vyučující.
9. Při práci na internetu se žáci řídí pravidly bezpečného využívání internetu, se kterými jsou na počátku školního roku a na počátku druhého pololetí seznámeni.
10. Při práci na PC platí zákaz konzumace potravin a pití.
11. Žák má povinnost nahlásit vyučujícímu každého, kdo by úmyslně poškozoval PC. Pokud tak neučiní, bude brán jako spoluviník.

Mgr. Marcela Štěpaníková, správce ICT

Mgr. Hana Měráková, ředitelka školy
Rýmařov 28. 8. 2020

Řád školní dílny

1. Vyučování ve školní dílně probíhá v hodinách pracovního vyučování podle schváleného rozvrhu hodin.
2. Žáci vstupují do školní dílny pouze v doprovodu vyučujícího, převlečení do pracovního oděvu a vybaveni potřebnými pomůckami.
3. Na počátku vyučování určí učitel každému žákovi pracovní místo, které je vybaveno nástroji a nářadím.
4. Před zahájením práce žáci překontrolují stav přidělených nástrojů a nářadí; případné závady ihned hlásí učiteli.
5. Na počátku vyučování rozdává učitel žákům materiál, rozpracovaný výrobek, technickou dokumentaci k práci, případně speciální nástroje a nářadí.
6. Za přidělené nástroje a nářadí žák odpovídá, zachází s nimi šetrně a ohleduplně. Neplýtvá materiálem. Každou závadu nebo poškození nástrojů i pracovního místa, ke kterému dojde v průběhu vyučování, hlásí žák ihned vyučujícímu. Poškození zařízení a vybavení dílny způsobené úmyslně nebo vlastní nedbalostí musí žák uhradit.
7. V průběhu vyučování se každý žák snaží co nejlépe, nejhospodárněji a nejúčelněji využívat nástroje, materiál a pracovní dobu.
8. Při práci se žáci řídí pokyny vyučujícího a zásadami bezpečného chování v Pv, o kterých jsou na počátku školního roku a na počátku druhého pololetí vyučujícím poučeni.
9. Při práci dodržuje každý žák základní hygienická pravidla, dbá na svoji čistotu, čistotu svého pracovního místa i jeho nejbližšího okolí.
10. Každé poranění nebo úraz postižený nebo jeho nejbližší spolužák ihned ohlásí vyučujícímu.
11. Ze školní dílny žák neodnáší žádné nástroje, nářadí nebo materiál bez souhlasu vyučujícího.
12. Před ukončením vyučování odevzdává každý žák na pokyn vyučujícího hotový výrobek nebo jeho rozpracovanou část. Pečlivě očistí používané nástroje a nářadí, překontroluje jejich stav a počet a řádně je uloží na určené místo. Případné nedostatky ihned hlásí vyučujícímu.
13. Po práci žáci řádně uklidí své pracovní místo.
14. Po skončení vyučování odcházejí pod vedením učitele z dílny.

Mgr. Jana Zieglerová, správce školní dílny
Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková, ředitelka školy

Řád školní kuchyně

1. Vyučování ve školní kuchyni probíhá v hodinách pracovního vyučování podle schváleného rozvrhu hodin.
2. Žáci vstupují do školní kuchyně pouze v doprovodu vyučujícího, převlečení do pracovního oděvu a vybaveni potřebnými pomůckami; přezouvají se.
3. Na počátku vyučování určí vyučující úkoly jednotlivým žákům, ti je v průběhu vyučování plní se snahou co nejlépe, nejhospodárněji a nejúčelněji využívat suroviny, pracovní nástroje a pracovní dobu.
4. Před zahájením práce žáci překontrolují stav přiděleného nářadí a náčiní; případné závady ihned hlásí vyučujícímu.
5. Každý žák odpovídá za stav svěřeného pracovního nářadí a náčiní. Každé poškození, ke kterému dojde v průběhu práce, okamžitě hlásí vyučujícímu. Poškození zařízení a vybavení kuchyně způsobené úmyslně nebo vlastní nedbalostí musí žák uhradit.
6. Při práci dodržuje každý žák základní hygienická pravidla, dbá na svoji čistotu, čistotu svého pracovního místa i jeho nejbližšího okolí.
7. Při práci se žáci řídí pokyny vyučujícího a zásadami bezpečného chování v Pv, o kterých jsou na počátku školního roku a na počátku druhého pololetí vyučujícím poučeni. Se zařízením a vybavením kuchyně zacházejí šetrně a opatrně, aby nesprávnou manipulací neohrozili bezpečnost svou ani bezpečnost spolužáků.
8. Žáci pracují s elektrickými spotřebiči jen podle pokynů a za dozoru vyučujícího.
9. Každé poranění nebo úraz postižený nebo jeho nejbližší spolužák ihned ohlásí vyučujícímu.
10. Ze školní kuchyně žák neodnáší žádné nástroje, náčiní nebo suroviny bez souhlasu vyučujícího.
11. Před ukončením vyučování žáci pečlivě umyjí používané nástroje, náčiní a zařízení kuchyně, překontrolují jejich stav a počet a řádně je uloží na určené místo. Případné nedostatky ihned hlásí vyučujícímu. Vysypou odpadkový koš.
12. Po skončení vyučování odcházejí z kuchyně pod vedením učitele.

Mgr. Sylva Dědáčková, správce školní kuchyně
Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková, ředitelka školy

Řád tělocvičny, školního hřiště

Žák, který nemá cvičební úbor a sportovní obuv, se výuky Tv z důvodu bezpečnosti nezúčastní. Ve vyučování bude přítomen, vyučující mu přidělí odpovídající zaměstnání (viz.bod IV./ 10) řádu školy.

Dále viz. Řád tělocvičny, školního hřiště Základní školy, Jelínkova 1, Rýmařov

Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková, ředitelka školy

Vnitřní řád školní jídelny

Žáci se stravují ve školní jídelně Gymnázia a Střední odborné školy, Rýmařov, příspěvkové organizace.

Dále viz. Vnitřní řád školní jídelny Gymnázia a Střední odborné školy, Rýmařov, příspěvkové organizace.

Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková, ředitelka školy

Příloha č. 4

Tabulka hodnocení – základ pro slovní hodnocení – (ZŠ speciální)

Předmět	1	2	3	4	5
Čtení	Čte samostatně, plynule s porozuměním.	Čte s menší pomocí a drobnými chybami, s částečným porozuměním.	Čte s pomocí, chybuje, testu rozumí pouze s dopomocí.	Čte pouze s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Psaní	Píše samostatně, čitelně, úhledně, nechybuje.	Píše úhledně, čitelně, s drobnými chybami.	Píše s pomocí, chybuje v písmenech a jejich tvarech.	Píše pouze s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Počty	Počítá přesně a pohotově.	Počítá s drobnými chybami.	Počítá s pomocí, často chybuje.	Učivo zvládá s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Řečová výchova	Učivo rozumí, pracuje se zájmem a samostatně.	Učivo rozumí, pracuje se zájmem, ale s občasnými chybami.	Učivo zvládá s dopomocí, ale se zájmem.	Učivo zvládá jen s trvalou dopomocí.	Učivo dosud nezvládá ani s trvalou dopomocí.
Věcné učení, Vlastivěda, Přírodověda, Výchova ke zdraví	Učivo chápe a na otázky správně odpovídá.	Učivo rozumí, na otázky odpovídá s drobnými chybami.	Učivo částečně rozumí, při odpovědích chybuje.	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Smyslová výchova	Učivo rozumí, dobře jej zvládá.	Učivo zvládá, občas chybuje.	Učivo zvládá s pomocí.	Učivo zvládá pouze s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Pracovní vyučování, Výtvarná výchova	Je tvořivý a zručný, pracuje se zájmem a rád.	Je tvořivý, pracuje s malou pomocí.	Při práci vyžaduje vedení, je méně aktivní.	Při práci potřebuje pomoc a trvalé vedení.	Práce se mu zatím nedaří.
Hudební výchova	Má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně a rád zpívá.	Rád zpívá, má dobrý rytmus.	Rád zpívá a poslouchá hudbu.	Se zájmem poslouchá hudbu.	Dosud nemá vztah k hudbě.
Tělesná výchova	Je obratný a snaživý.	Je méně obratný, ale snaží se. - Je obratný, ale méně snaživý.	Snaží se, cvičí rád. - Je méně obratný a méně snaživý.	Je méně obratný a snaživý, cvičí s pomocí.	Při cvičení potřebuje velkou pomoc.
Práce s počítačem	Pracuje samostatně a se zájmem.	Pracuje s drobnými chybami, ale se zájmem.	Pracuje s obcasnou pomocí.	Pracuje pouze s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.

Příloha č. 5

Základní škola, Rýmařov, Školní náměstí 1, příspěvková organizace

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

OBECNÉ INFORMACE

Název školy: Základní škola, Rýmařov, Školní náměstí 1, příspěvková organizace

Ředitelka školy: Mgr. Hana Měráková

Kontakty pro komunikaci se školou:

tel.: 554 212 377, 739 345 292, e-mail: skola@zsspecrymarov.cz

Školní poradenské pracoviště:

Mgr. Hana Měráková – ředitelka školy
Mgr. Marcela Štěpaníková – výchovná poradkyně
Mgr. Žaneta Chovancová – školní metodička prevence
Třídní učitelé I. a II stupně.

Úvod

Krizový plán školy je sestaven na základě charakteristik a doporučených postupů při řešení sociálně patologických jevů, které se mohou na základní škole objevit. Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu sociálně patologických jevů mezi žáky. Krizový plán je přílohou č. 5 školního řádu.

Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. 28275/2000-22.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j.14423/99-22.
- Metodický pokyn k jednotnému omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví,č.j. 10194/2002-14
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č.j. 11696/2004-24.
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních č.j. 16227/96-22.

I. Obecné postupy řešení krizových situací

V rámci prevence sociálně patologických jevů je třeba věnovat zvýšenou pozornost jakýmkoli změnám v chování či prospěchu, které se u jednotlivce nebo skupiny na škole vyskytnou.

- Pracovníci školy postupují podle těchto postupů:
 - o Pokud se jedná o jednorázovou a nezávažnou záležitost, problém řeší třídní učitel s jednotlivcem. Vše zapíše do záznamu preventivních aktivit ve třídní knize. Třídní učitel informuje rodiče. S jednotlivcem si promluví v bezpečném a chráněném prostředí a pokusí se zjistit příčinu změny. (Zápis v záznamu preventivních aktivit).
 - o Při opakování těchto situací se problémy řeší ve spolupráci výchovného poradce, metodika prevence, případně ředitele školy a dalších zúčastněných učitelů ve Výchovné komisi se žákem/rodičem. (Zápis z výchovné komise, Záznam o pohovoru se žákem, Záznam o pohovoru se zákonným zástupcem). Záznam sepisuje vždy přítomný učitel.
 - o Pokud se situace stále opakuje a ani po proběhnutí výchovné komise nenastane náprava, řeší se problém přes OSPOD, případně Policii ČR. (Zápis, zpráva pro OSPOD, Policii ČR).
- Záписы se zakládají do katalogových listů žáků a kopie se předává metodikovi prevence.
- Vždy se o zjištěných poznatcích informovat navzájem (třídní učitel, učitel, metodik prevence, výchovný poradce, ředitel školy..).
- Pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření na metodikovi prevence.
- Třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce žáků a s ohledem na situaci buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení. Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

II. Konkrétní řešení krizových situací

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje na předcházení rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

1. záškoláctví
2. šikana
3. nebezpečné jevy spojené s používáním internetu a mobilních telefonů
4. agrese ve škole
5. nekázeň
6. překračování školních pravidel
7. adiktologie – závislostní chování
8. rasismus/xenofobie
9. sexuálně rizikové chování

10. poruchy příjmu potravy
11. týrání a zneužívání dětí
12. nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví, zajištění předmětů
13. napadení učitele

1. Záškoláctví

Charakteristika:

Záškoláctví je úmyslné zameškávání školního vyučování. Žák se z vlastní vůle, případně i s vědomím rodičů, vyhýbá pobytu ve škole. Záškoláctví má dvě základní formy – impulsivní (absence není plánovaná) a plánované (odchod ze školy je pod různými záminkami plánován). Příčinou může být negativní vztah ke škole, vliv rodinného prostředí či způsob trávení volného času.

Primární prevence záškoláctví:

- Prostřednictvím školního vzdělávacího programu je třeba posilovat u žáků kladný vztah ke škole a ke vzdělání, svým spolužákům a učitelům a nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabízet mimoškolní zájmové činnosti.
- Žáky a rodiče je třeba důsledně seznámit se školním řádem. Podmínky stanové školním řádem pro docházku do školy: zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování okamžitě, nejpozději do tří kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka – písemně nebo telefonicky. Po návratu žáka do školy písemně v žákovské knížce. Omluvu podepisuje jeden ze zákonných zástupců žáka. Při podezření na neomluvenou absenci si třídní učitel může vyžádat prostřednictvím zástupců žáka lékařské potvrzení. Omluvenku předloží žák třídnímu učiteli ihned po návratu do školy, následující den.
- Při dlouhodobé, plánované absenci škola vyžaduje od rodičů předem písemnou žádost k povolení absence (např. rodinná rekreace). Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu. *Viz Školní řád*

Doporučené rady při zjištění záškoláctví:

- Nejdůležitějším momentem je zjištění příčiny, proč se žák k záškoláctví uchyluje. Na základě tohoto zjištění je možné dále jednat. Při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči, případně psychologem.
- Nezbytnou podmínkou pro hledání účinných strategií k postupnému překonávání vzniklých obtíží je spolupráce rodičů, učitele i poradenských pracovníků školy.
- Chceme-li zvolit správný způsob pomoci a integrovat žáky do školy, musíme vzít v úvahu rozdíly mezi záškoláky a dětmi odmítajícími školu.
- Dalším důležitým krokem je získání rodičů ke spolupráci, nikoli k boji mezi školou a žákem.
- Je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu. Napláňovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala.

- Rozmáhá-li se záškoláctví ve větším rozsahu a máme-li podezření na hrozbu závislosti, spolupracovat s PPP, SPC, OSPOD, SVP a další.
- Učit se v třídním kolektivu vyčíst, jaké postavení má problémový žák. Bojí-li se učitelům nebo rodičům svěřit, pomoci mu zprostředkovat odbornou pomoc.
- Pomoci dítěti při návratu do třídy. Doprovodit ho při návratu do kolektivu. K vyřešenému případu se již nevracet a neprojevoval nedůvěru.
- Domluvit se s rodiči na pravidelné komunikaci, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno.

Doporučený postup při neomluvené absenci:

- O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel výchovného poradce a školního metodika prevence.
- Neomluvenou absenci do součtu 10 hodin řeší třídní učitel se zákonným zástupcem žáka formou pohovoru. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnosti stanovené zákonem a seznámí zákonného zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Z jednání bude proveden zápis – Záznam o pohovoru se zákonným zástupcem (formulář viz příloha č. 1), jehož součástí bude způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Obě strany zápis podepíší.
- Při počtu neomluvených hodin nad 10 je svolána výchovná komise, které se účastní ředitel školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a výchovný poradce či metodik prevence. Pozvání zákonných zástupců žáka na jednání se provádí doporučeným dopisem. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Zároveň se pošle oznámení o záškoláctví příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.

2. Šikana

Charakteristika

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sociálních sítí, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti. Mnohdy se jedná o skryté chování, které lze obtížným způsobem odhalit.

Doporučené rady pro pedagogické pracovníky při podezření na výskyt šikany:

Nepřímé (varovné) znaky šikanování:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády,
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními,
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů,
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený,
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči,
- stává se uzavřeným,
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje,
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené, má zašpiněný nebo poškozený oděv,
- stále postrádá nějaké své věci,
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy,
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy,
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole, má odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Přímé znaky šikanování:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet, rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný,
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem,
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil,
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje,
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či spoluúčasti na nich,
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí,
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Primární prevence šikany:

- Učitelé vedou systematicky a důsledně žáky k osvojování zásad mezilidských vztahů, učí je respektovat identitu a individualitu jedince.
- Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.
- Všichni učitelé by měli vnímat vztahy mezi žáky, atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou součást své práce.
- Svým chováním se učitelé podílí na prevenci šikanování ve třídách, monitorují sociální klima ve třídě, neprodleně reagují na nevhodné chování mezi dětmi.
- Školní metodik prevence spolupracuje s dalšími organizacemi a organizuje preventivní akce proti šikanování a rasové nesnášenlivosti.

Doporučený postup při zjištění šikany

a) Scénář vyšetřování počáteční šikany:

Pracovník, který pozoruje šikanu nebo na ni byl upozorněn, je povinen:

1. Konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy, třídním učitelem.
2. Oznámit své podezření vedení školy, školnímu metodikovi prevence, výchovnému poradci, konzultovat další postup, dohodnout se, kdo povede vyšetřování.
3. Kvalifikovaně odhadnout stadium a formu šikany.
4. Vyslechnout (mezi čtyřma očima) co nejvíce nezáujatých svědků – spolužáků, těch, co na šikanu upozornili, důležité věci si zapisovat, je zejména důležité získat odpovědi na následující otázky:
 - Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je?
 - Kdo je agresorem, kolik agresorů je. Kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník šikanování?
 - Co, kdy, kde, a jak dělali agresori obětím?
 - K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
 - Jak dlouho šikana trvá?
5. Spojit se s rodiči obětí a požádat je o pomoc a spolupráci.
6. Teprve nyní vyslechnout oběť, citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací, vše zapisovat, tento pohovor musí provádět osoba, které oběť důvěřuje, Nikdy neřešit problém před celou třídou!
7. Zajistit ochranu obětí.
8. Vyslechnout agresory – překvapivě, znemožnit domluvu, soustředit se na rozpory ve výpovědích agresorů, vytipovat nejslabší článek vyřešení. Nikdy nekonfrontovat oběti a agresory!
9. Požádat vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, výchovný poradce, třídní učitel, školní metodik prevence). Ta na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň její závažnosti, navrhne další postup vůči obětem i agresorům i třídě jako celku. Potrestání agresorů je individuální, závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jedná o první případ či recidivu.
10. Individuálně pozvat rodiče agresorů. Seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na Policii ČR.
11. Individuálně pozvat rodiče obětí šikany. Seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních (terapie, osobnostní výcvik...)
12. Rozebrat situaci ve třídě (vynechat citlivé detaily), vysvětlit nebezpečí a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků. Třidu i nadále pozorně sledovat.

b) Scénář vyšetřování pokročilé šikany:

1. Záchrana obětí.
2. Domluva s pedagogy na spolupráci při vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů.
4. Podpora obětí.
5. Nahlášení policii, případně jiným orgánům.
6. Zprostředkování péče PPP či psychiatra pro oběť.

c) *Výchovná opatření a další opatření po vyšetření šikany:*

- svolání „komise“ (vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, případně další učitelé) – ta situaci posoudí, navrhne postup vůči oběti, agresorovi i třídě,
- pozvat k jednání rodiče agresorů – seznámit se situací, sdělit navrhovaná opatření, požádat o spolupráci,
- pozvat rodiče obětí – sdělit výsledky šetření, domluvit se na opatřeních, navrhnout řešení (terapie, organizační opatření, ...),
- pracovat s agresorem, případně zprostředkování péče např. v PPP, SVP, u jiných odborníků (klinického psychologa, psychiatra, psychoterapeuta), pracovat s kolektivem třídy,
- na třídní schůzce informovat o postizích a dalších formách ošetření třídy – zvýšený dozor, další práce s třídou – programy PPP, SVP, práce s pravidly třídy, monitoring třídy,
- seznámit s výsledky učitelský sbor, zapojení ostatních učitelů do dalších forem ošetření třídy (zvýšený dohled, monitoring třídy, nadstandartní úkoly, různě vyplněné přestávky, ...).

3. Nebezpečné jevy spojené s používáním internetu a mobilních telefonů

A) Kyberšikana

B) Kybergrooming

C) Kyberstalking

D) Nebezpečné výzvy (challenge)

A) Kyberšikana

Charakteristika:

Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Zejména se jedná o útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých a nepravdivých materiálů na internetové stránky. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

Sexuální zneužívání a pornografie – viz. *Krizový plán, kap. 11.*

B) Kybergrooming

Charakteristika:

Termín kybergrooming označuje chování uživatelů internetu (predátorů kybergroomerů), které má v oběti vyvolat falešnou důvěru a přimět ji k falešné schůzce v reálném světě. Výsledkem této schůzky, může být sexuální zneužití oběti, fyzické násilí na oběti, zneužití, zneužití oběti pro dětskou prostituci, k výrobě dětské pornografie apod.

C) Kyberstalking

Charakteristika:

Kyberstalking je zneužívání internetu, mobilních telefonů či jiných informačních a komunikačních technologií ke stalkingu, což je opakované stupňované obtěžování (pronásledování), které může mít různou podobu a intenzitu. Stalker (pronásledovatel) svou oběť například bombarduje telefonáty, SMS zprávami, e-maily, popřípadě zprávami zasílanými pomocí sociálních sítí atd.

D) Nebezpečné výzvy (challenge)

Charakteristika:

Jedná se o velké množství výzev, se kterými se v prostředí internetu setkáváme. Tyto výzvy často nabádají k nebezpečnému chování, které může způsobit uživatelům internetu (především dětem a dospívajícím) vážnou zdravotní újmu.

Doporučený postup při zjištění nebezpečných jevů spojených s užíváním internetu a mobilních telefonů:

1. Zajistit ochranu oběti.
2. Informovat školního metodika prevence či výchovného poradce.
3. Informovat vedení školy.
4. Zajistit důkazy s podporou IT kolegy.
5. Vyšetřit všechny souvislosti.
6. Provést zápis.
7. Informovat zákonné zástupce.
8. Spolupracovat s Policií ČR, IT expertem, OSPODem, ...
9. Vyvodit sankce.

4. Agrese ve škole – verbální

Charakteristika:

Verbální agrese jsou velmi častým jevem. Je především nutné jednoznačně a jasně deklarovat nesouhlas a takové chování odmítnout. Děti budou mluvit tak hrubě, jak jim to okolí dovolí a je nutné, aby si byly vědomy toho, že se jedná o nepřijatelné chování a měly tedy potřebu vulgární mluvu na veřejnosti skrývat. Řeč je natolik spjata s myšlením, že velkorysá společenská tolerance užívání nejhrubších výrazů s sebou nutně nese i hrubé chování. *Viz. Školní řád.*

Primární prevence agrese:

- Podporou tolerance, vědomím sounáležitosti a spoluprací mezi žáky.
- Posilováním dobrých vztahů ve třídě i ve škole, podporou zdravého klima ve třídách, ve škole.

Doporučený postup při verbální agresi:

- Stanovit ve třídě obecná pravidla soužití jako vyjádření morálních hodnot. Tato pravidla tvořit společně se žáky a jasně v nich deklarovat požadavek slušného mluvení a chování.
- Mladší děti trpělivě opravovat a dávat jasně najevo, že veřejné užívání hrubých výrazů není ve škole přípustné a společensky je to nevhodné. Pokud žákovo chování a jednání ohrožuje bezpečnost a zdraví jeho, ostatních žáků, vyučujících, zaměstnanců školy jiných osob, je škola povinna uvědomit zákonného zástupce případně doporučit odbornou péči. Dle konkrétních okolností je třeba přivolat i OSPOD či orgán Policie ČR apod.
- O fyzické agresi více v kapitole *Šikana*.

5. Nekázeň

Charakteristika:

Nekázeň je opakem neboli protikladem kázně. Je ovšem nutné si uvědomit, co je vlastně kázeň a mít tento fakt přesně stanoven. Nekázeň je tedy porušení kázně, což v realitě znamená nedodržení určitého pravidla či normy. Jejich nedodržení se zpravidla odehrává s určitým sociálním jednáním. Toto sociální jednání pak nazýváme kázeňský přestupek. Kázeňský přestupek je tak porušení určitých norem, pravidel či očekávaných sociálních rolí jedince.

Podmínky stanové školním řádem pro kázeň ve škole:

Žáci jsou povinni:

4. Řádně docházet do školy nebo školského zařízení (školní družina – dále jen souhrnně škola) a řádně se vzdělávat.
5. Dodržovat školní řád a další předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni.
6. Plnit pokyny pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

Doporučené rady při zjištění nekázně ve škole:

Kázeňským opatřením může být napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele a důtka ředitele školy či snížený stupeň hodnocení chování žáka. Na problémové chování žáka (kromě kázeňského a organizačního opatření) lze také reagovat vhodnou pedagogicko-psychologickou pomocí ze strany školy doprovázenou spoluprací se zákonnými zástupci žáka, výchovným poradcem, metodikem prevence, ale i s dalšími orgány a institucemi – PPP, SPC, OSPOD, SVP, dětský lékař, Policie ČR.

Doporučený postup při zjištění nekázně ve škole:

Postup v případě opakovaného problémového chování (opakované porušování školního řádu):

1. Pohovor se žákem – mezi pedag. pracovníkem, žákem, příp. výchovným poradcem s cílem spolupráce na bázi domluvy. Informování zákonného zástupce prostřednictvím žákovské knížky nebo telefonicky.
2. Jednání s žákem a zákonným zástupcem – problémové chování je řešeno v rámci školy mezi pedagogickým pracovníkem, žákem, jeho zákonným zástupcem, výchovným poradcem, preventivou sociálně patologických jevů. Cílem je dohoda na společném postupu při řešení nekázně (motivovanost a kompetence zákonných zástupců žáka, zvýšení kontroly a tlaku na změnu). Je vhodné pořídit zápis.
3. Jednání výchovné komise - tvoří ji ředitel školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, žák a jeho zákonný zástupce. Tato komise je obvykle posledním pokusem školy řešit potíže se žáky, než se obrátí na další orgány, jako jsou odbor sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR apod. Z jednání se vždy pořizuje zápis, který vyhotoví přítomný učitel, dále ho všichni přítomní podepisují. Tento zápis slouží jako podklad pro další orgány, které škola informuje o svém postupu.
4. Postoupení případu další straně – po aktuálním využití dostupných způsobů řešení chování problémového chování žáka a možnosti podpory zákonných zástupců je případ předán do kompetence další straně – OSPOD, PPP, SVP apod.

6. Překračování školních pravidel

Krádeže a vandalismus

Charakteristika:

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola doporučuje zákonným zástupcům, aby žáci nenosili do budovy cenné věci, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená. Pokud takové místo žáci nemají stanoveno, platí pro ně zákaz odkládání těchto věcí. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Primární prevence krádeží stanovené školním řádem:

Vnitřní režim pro žáky – chování, zdraví a bezpečnost

27. Žáci nenosí do školy předměty nesouvisející s výukou, věci nebezpečné nebo drahé, jinak jim budou učitelem odebrány, uschovány a vydány až rodičům. Škola nenese odpovědnost za případnou ztrátu nebo poškození těchto předmětů.

28. Mobilní telefony mohou mít žáci u sebe, během vyučovacích hodin však musí být vypnuty, nebo je po dobu vyučovací hodiny uloží na určeném místě (viz. část Pravidla vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky, bod 12). Používat je mohou pouze o přestávkách.
29. Žák je povinen v době, kdy o telefon nemůže náležitě pečovat (hodiny Tv, Pv), uložit jej do úschovy k třídnímu učiteli (vyučujícímu). Stejně tak ukládá žák i cenné předměty a peníze. Pokud tak neučiní, nemůže požadovat náhradu v případě poškození, ztráty nebo odcizení.
30. Žák ukládá k třídnímu učiteli (vyučujícímu) před hodinami Tv a Pv i šperky (hodinky), protože by mohly způsobit poranění jemu, ostatním žákům nebo vyučujícímu.

Doporučený postup při nahlášené krádeži žákem:

- O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
- Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na Policii ČR) nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Prevence vandalismu stanová školním řádem:

Podmínky zacházení s majetkem školy stanovené školním řádem:

7. Žák má právo užívat zařízení školy, pomůcky a učebnice v souvislosti s výukou. Je přitom povinen řídit se pokyny učitelů a jiných oprávněných osob.
8. Žák šetrně zachází s věcmi, které tvoří zařízení školy, třídy a také s těmi, které mu z majetku školy byly svěřeny v souvislosti s výukou (učebnice, pomůcky).
9. Žákům není dovoleno svévolně manipulovat se školním zařízením. Zjistí-li žák poškození majetku školy, okamžitě o tom informuje vyučujícího nebo jiného zaměstnance školy.
10. Škodu na majetku školy, kterou způsobí žák svévolně nebo z nedbalosti, hradí zákonní zástupci žáka, který škodu způsobil.
11. Všechny učebnice musí mít žáci
12. +ci bezpodmínečně obalené (papírový obal + PVC přebal).
13. Při ztrátě učebnic zakoupí žák nové, při poškození uhradí žák částku úměrnou míře poškození. Výši částky stanoví třídní učitel v souladu se *Směrnici ředitelky školy k úhradě žáky poškozených učebnic*.

7. Adiktologie – závislostní chování

A) Alkohol

B) Omamné a psychotropní látky

C) Kouření

Charakteristika:

Do této oblasti spadá široké spektrum chování, které vykazuje znaky závislosti – zejména pak distribuce a užívání alkoholu, tabákových výrobků a jiných návykových látek, gambling atp.

Primární prevence stanovená školním řádem:

Všem osobám je v prostorách školy a během akcí pořádaných školou zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat a také přijít do školy pod vlivem návykové látky. Zákaz platí také pro energetické, kofeinové a colové nápoje.

Používání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Prevence:

1. Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
2. Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
3. Školním řádem školy jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení a příchodu pod vlivem návykových látek do školy.
4. Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
5. Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
6. Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
7. Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
8. Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
9. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
10. V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

Doporučené postupy školy při výskytu podezřelé látky ve škole a školních akcí:

1. V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.
2. Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky (ne v případě kofeinových, energetických a colových nápojů).
3. Distribuce dle § 187 trestního zákona a šíření OPL dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě takový trestný čin přerušit a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu (ne v případě kofeinových, energetických a colových nápojů).

4. V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o omamnou a psychotropní látku v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem bude škola postupovat stejně jako v bodu 3.

A) Alkohol

Doporučené postupy při výskytu alkoholu:

Konzumace alkoholu ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat v přítomnosti svědka a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci a informuje zákonného zástupce.
4. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyhotoví pedagogický pracovník o události zápis s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a do katalogových listů žáka a vyrozumí vedení školy.
5. Škola vyrozumí ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby převzal odpovědnost za žáka, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
6. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní – ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
7. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
8. Škola poskytne zákonným zástupcům potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
9. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
10. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:
 - Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - Zpracují stručný záznam o události.
2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:
 - Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - O nález ihned uvědomí vedení školy.

- O nálezu sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že se podepsat odmítá, uvede učitel tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy a do katalogového listu žáka.
- O nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají pracovníci školy zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

B) Omamné a psychotropní látky

Doporučené postupy při výskytu OPL:

Konzumace OPL ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, ale žák není schopen pokračovat ve vyučování a dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
6. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
7. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
8. Současně škola splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
9. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
10. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
11. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno – buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že se podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. K zápisu a rozhovoru se žákem je přiznán ředitel školy nebo jeho zástupce. Je proveden zápis a přiložen do katalogového listu žáka a do agendy metodika prevence sociálně patologických jevů.
- O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

- Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

C) Kouření

Doporučené postupy při výskytu OPL stanovené školním řádem:

Konzumace tabákových výrobků ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy a KL žáka.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje o této skutečnosti třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) nebo jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

8. Rasismus, xenofobie

Charakteristika:

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují. Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojímány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Primární prevence rasismu a xenofobie:

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovoříme o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů. *Viz. Školní řád.*

Doporučené postupy v případě zjištění rasismu či xenofobie:

1. Je třeba zjistit hloubku extremistického přesvědčení u jednotlivců, případně vazby na extremistickou skupinu mimo školu. Zároveň je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
2. Je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky.
3. V případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informujeme rodiče a nabídneme jim spolupráci.
4. V případě závažných projevů (především násilných) informujeme Policii ČR (podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí).
5. Ve výuce se zaměříme na výuku této problematiky, pozveme experty k diskuzi se žáky. Vzhledem k závažnosti tohoto tématu TU neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti, dále oznámí skutečnost zákonným zástupcům agresora i oběti a dále postupuje dle preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje Policii ČR dle závažnosti situace a případnému ohrožení bezpečí oběti. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (*viz. Školní řád*). Pokud se jedná o propagaci bez konkrétní oběti, je potřeba informovat rodiče žáků a se žáky provést okamžitou intervenci na dané téma. Pokud je situace mimo kontrolu, přizvat odpovědné a odborné instituce na pomoc s intervencí.

9. Sexuálně rizikové chování

Charakteristika:

Sexuální rizikové chování je souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.). Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod.

Nepodceňujeme v oblasti prevence významnou úlohu sexuální výchovy. Je nutné motivovat žáky k vytvoření zdravých postojů v této oblasti. Je žádoucí, aby si žáci osvojili odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících se sexuálním zdravím. Nebezpečí hrozí z hlediska celospolečenského v souvislosti s využíváním internetu, s komercializací sexu, sexuálním zneužíváním, zvyšuje se počet výskytu pohlavně přenosných chorob, narůstá počet HIV pozitivních, rozmáhá se homofobie. K sexuální výchově přistupujeme systematicky, jelikož se jedná o dlouhodobé, záměrné, cílevědomé působení na žáka.

Primární prevence sexuálního chování:

- preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny
- předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi
- informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka
- podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování

- minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace
- zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny
- propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence.
-

Doporučené rady při zjištění sexuálně rizikového chování:

Existují tři základní ukazatele, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé a kdy by měl učitel zasáhnout:

1. Pokud ho dítě neprovádí v soukromí.
2. Pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího.
3. Pokud se ze sexuálního chování stane nutkavé chování (to znamená, že tomuto chování dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně).

Doporučené postupy při řešení sexuálně rizikového chování:

Situaci řeší v tomto pořadí:

1. třídní učitel
2. školní metodik prevence, výchovný poradce
3. vedení školy
4. zákonní zástupci žáka, žáci
5. OSPOD
6. další odborník (psycholog, sexuolog, psychoterapeut).

V případě, že se jedná o patologii rodiny, je vhodné doporučit psychoterapeutickou pomoc. Dospělý je povinen chránit a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit orgánům sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD) nebo na Policii ČR.

10. Poruchy příjmu potravy

Charakteristika:

Nemoci, které řadíme mezi poruchy příjmu potravy, se odborně nazývají mentální anorexie, bulimie a záchvatové přejídání. Tyto poruchy se nejčastěji objevují u dívek v adolescentním věku, mohou jimi však trpět i chlapci. Bulimie a mentální anorexie se mohou vyskytovat každá zvlášť nebo i obě zároveň. Cesta k uzdravení není jednoduchá, málokterá dívka (chlapec) se dokáže z bludného kruhu dostat bez pomoci odborníků.

Příznaky:

- rychlé zhubnutí
- BMI index je 17,5 a méně
- zvracení s jakoukoliv argumentací
- vnímá sebe sama jako příliš tlustou/tlustého
- nespavost, nesoustředěnost
- při vzniku onemocnění před pubertou je tato opožděna či zastavena
- kožní problémy a zhoršená kvalita vlasů.

Doporučené rady při podezření nebo zjištění onemocnění:

- informovat třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence a následně třídní učitel informuje rodiče
- rodiče informujeme vždy, když dítě výrazně zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků)
- pokud rodiče odmítají řešit situaci, je nutné se spojit s pediatrem, popř. OSPOD
- doporučit nebo zprostředkovat kontakt s lékařem nebo psychologem.

11. Týrání a zneužívání dětí

A) Fyzické týrání

B) Sexuální zneužívání dětí

C) Syndrom CAN - Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte

Pokud se objeví jakýkoli signál, že by dítě mohlo být týráno či zneužíváno, je třeba pokusit se zajistit výpovědi případných svědků. Vždy okamžitě kontaktovat příslušné orgány – OSPOD, případně Policii ČR. Není nutný předchozí kontakt s rodiči, vždy je na prvním místě ochrana bezpečí dítěte. Je nezbytné postupovat velmi opatrně a citlivě s ohledem na závažnost podezření.

A. Fyzické týrání

Charakteristika:

Za fyzické (tělesné) týrání považujeme vědomé tělesné ublížení dítěti anebo nezabránění ublížení či utrpení dítěte, včetně úmyslného otrávení nebo udušení dítěte – pokud je jasné či existuje důvodné podezření, že zranění bylo způsobeno anebo mu vědomě nebylo zabráněno. Tělesné týrání se rozlišuje podle své povahy na aktivní a pasivní.

Příznaky a změny chování při fyzickém týrání:

- Poranění nebo popáleniny na kůži dítěte nevysvětlitelného původu, zvláště vyskytují-li se opakovaně.
- Nepravděpodobná zdůvodnění těchto poraněných dítětem, či o ně pečující dospělou osobou.
- Nechuť dítěte o těchto poraněních hovořit.
- Lysiny, pohmožděniny.
- Neochota dítěte odhalovat tělo (v teplých dnech), strach ze svlékání (před hodinou TV).
- Škrábance, vyražený nebo ulomený zub, natržený ušní boltec, opakované zlomeniny, poranění měkkých částí dutiny ústní.
- Strach z rodičů, neochota a rozladěnost před návratem domů.
- Sklon k sebevtrýznění.
- Agresivita vůči ostatním.
- Útěky z domova, záškoláctví.
- Zhoršení (náhlé) prospěchu.
- Náhlá ztráta kamarádů (sociální izolace).
- Obtíže v sociální komunikaci, vyhýbavé chování.
- Snížené sebehodnocení dítěte.

B. Sexuální zneužívání dětí

Charakteristika

Za sexuální zneužívání dětí je považováno jakékoli nepatřičné vystavení dítěte sexuálnímu kontaktu, činnosti či chování. Zahrnuje jakékoli sexuální dotýkání, styk či vykořisťování kýmkoli, komu bylo dítě svěřeno do péče, anebo kýmkoli, kdo se s dítětem dostal do nějakého kontaktu. Pohlavní zneužívání se dělí na dotykové a bez dotykové.

Příznaky sexuálního zneužívání dětí:

- poranění pohlavních orgánů
- záněty pohlavních orgánů
- předčasné zahájení sexuálního života
- bolesti břicha
- noční pomočování
- poruchy příjmu potravy
- lítostivost, plačtivost
- smutek, apatie, deprese
- vztek, hněv, agrese
- po vyučování nespěchá domů.

Primární prevence zneužívání dětí:

Primární nespecifická prevence spočívá v posilování sebevědomí dítěte, schopnosti říci „ne“, podpoře funkčních sociálních vztahů aj. V rámci prevence by se škola měla zaměřit zejména na rozvoj schopnosti řešit konfliktní situace nenásilným a bezpečným způsobem. Děti by měly mít informace o nebezpečných situacích, kdo jim a jak může pomoci v případě ohrožení. Primární prevence specifická spočívá zejména v seznámení dětí s jejich právy a povinnostmi a to adekvátně jejich věku.

Děti by měly být seznámeny zejména s tím, že:

- domácí násilí má různé formy
- násilné chování v rodině není omluvitelné
- za násilí může ten, kde jej koná, protože si sám volí, jak se bude chovat
- každý má právo rozhodovat o sobě samém
- na koho se v rámci školy mohou obrátit se svými starostmi (výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, ten, komu dítě důvěřuje),
- jak říci NE
- jak vypadají zdravé a nezdravé vztahy
- proč si někdo nechá násilí líbit a nedokáže říci „Stop“
- jak zvládat vztek.

Doporučené postupy při zjištění zneužívání dětí:

- Při podezření, nebo když se dítě svěří pedagogovi a bude žádat pomoc, by měl učitel následné kroky diskutovat s výchovným poradcem metodikem prevence a ředitelem školy. Vyšetření je vhodné přenechat odborníkům, kteří zjistí, zda se jedná o důvodné podezření.
- Učitel by neměl nutit dítě mluvit o detailech, ale spíše mu naslouchat a zprostředkovat možnosti řešení situace. Pokud se dítě učiteli svěří nebo učiteli něco naznačí, učitel by

měl dítěti naslouchat, snažit se mu porozumět, věřit mu. Po uskutečnění rozhovoru by si měl vše zapsat.

- V procesu ochrany dítěte z pohledu pedagoga by také neměl chybět rozhovor s rodiči dítěte. Účelem tohoto rozhovoru není pouze informovat rodiče o problému, ale i o doplnění dosavadních informací a potvrzení podezření, že je dítěti v rodině ubližováno.
- V kontaktu s rodiči by měl učitel postupovat maximálně opatrně, nevyslovovat žádné dohady ani obvinění. Rodičům pouze sdělí důvod obav o dítě, ale měl by se při tom vyhnout odkazům na sdělení samotného dítěte.
- V případě, že je podezření pravdivé a dítě je v rodině skutečně ohroženo, je pravděpodobné, že budou rodiče reagovat agresivně a zaujmou obrannou pozici ještě dříve, než je podezření zcela vysloveno.
- Pokud má pedagog podezření, že se násilí netýká jen dítěte, ale i jednoho z rodičů, je vhodné s ním hovořit také o samotě, bez potenciálního pachatele domácího násilí.
- V případě, že se dítě stalo obětí zneužívání mimo rodinu, budou rodiče pravděpodobně reagovat odlišně. Budou spolupracovat a uvítají jakékoli aktivity zaměřené na prokázání zneužívání, ubližování a ochranu dítěte. Zjištění, že bylo jejich dítě fyzicky týráno, sexuálně zneužito je pro rodiče obrovský šok. Mohou prožívat návaly hněvu a agresivity spolu s pocity viny a selhání. V této situaci je vhodné jim doporučit návštěvu psychologa, jehož terapeutická první pomoc a péče je pro ně stejně důležitá, jako pro jejich dítě.

C. Syndrom CAN - Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte

Charakteristika:

Jedná se o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozuje jeho rodiče a další členové rodiny.

Změny v chování dítěte:

- celková stísněnost a nezáměr o dění kolem
- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými
- úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob
- zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty
- váhání s odchodem domů po vyučování
- sebepoškozování
- útky z domova
- opakovaná zranění včetně zlomenin
- modřiny a otoky
- otisky různých předmětů a rukou na těle
- trvalý hlad, podvýživa
- vyčerpanost.

Primární prevence syndromu CAN:

V případě zjištění syndromu CAN učitel nepostupuje sám, dle závažnosti informuje pediatra, OSPOD, místní oddělení Policie ČR, či spolupracuje s dalšími odborníky. Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení. Pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost na OSPOD.

V rámci všeobecné prevence je třeba zařadit tuto problematiku do výuky. Je třeba žáky informovat o:

- dětských právech
- hranicích, které by neměl ani rodič překročit
- co dělat, pokud se dítě setká s prvními projevy týrání, zneužívání či zanedbávání, tzv. tabu zónách na těle dítěte
- na koho se obrátit.

Doporučené postupy při zjištění syndromu CAN:

1. Důležitá je všímavost pedagoga, zda dítě nese nějaké stopy týrání. Jde o změny chování žáka či o fyzické známky vypovídající o násilném zacházení s dítětem.
2. Pedagog by se měl vždy pokusit navázat s žákem osobní kontakt. Rozhovor s dítětem nemusí vést pouze třídní učitel, ale i jakýkoliv jiný zaměstnanec školy, kterému žák důvěřuje. Vystoupení týraného dítěte z anonymity je to nejtěžší, co po něm můžeme chtít!
3. Další informace je možné získat od spolužáků či sourozenců.
4. Ve většině případů je vhodné oslovit rodiče, kteří by měli okomentovat to, jak si vysvětlují problémy, které učitel u dítěte vyzoroval. Můžeme tak i zjistit, že skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování je něco jiného než domácí týrání.
5. Pokud dítě samo přizná, že je týráno, nebo si tuto informaci učitel jinak potvrdí, je vždy nutné kontaktovat OSPOD, případně místní oddělení Policie ČR a vhodné kontaktovat odborníky.

12. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví, zajištění předmětů

Charakteristika

Je zakázáno nosit do školy a používat věci nebezpečné pro zdraví a život svůj a ostatních osob (nože, obušky, hvězdice, tyče, struny, střelné zbraně, výbušniny, traskaviny, petardy, zápalky a zapalovače, pornografický materiál, chemikálie atp...). Viz. *Školní řád*

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

- informovat ředitele školy nebo výchovného poradce, školního metodika prevence
- zajistit nebezpečnou věc
- okamžitě informovat zákonného zástupce žáka a vyzvat ho ke školní návštěvě, kde mu bude věc předána.

13. Útok na učitele

Doporučený postup:

- Nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy, mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit nějak neutrálně. „Nechme to být, možná jsem to přesně nepochopil.“ „Dobře, máme toho asi dneska všichni dost...“ „Jestli jsem tě naštvál, tak promiň.“ „Jak to vidíš ty.. Rád/a bych ti pomohl/a“.....

- Uklidnit agresora (nezáleží na tom, kdo je v právu), podpora zbytku třídy, udržet třídu na své straně.
- Rozhodně nepomáhá hádání se s útočníkem.
- Rozlišit, zda je žák v afektu nebo ne.
- Snažíme se žáka do afektu nedostat. (Musí nás poslouchat, vnímat, co říkáme; pokud nevnímá, je nejlepší ho nechat uklidnit, nemluvit na něho, situaci začít řešit až později).
- Vždy dát žákovi možnost výběru (vysvětlit mu následky určitého jednání, ať se rozhodne, co udělá – v rámci mezí).

Asistence u rvačky – doporučený postup:

- Zasahujte rozumně až ve chvíli, kdy se účastníci trochu unaví.
- Moc se do toho nepleťte, hádky a pokřiky patří k věci.
- Během vyšetřování buďte věcní. Bývají-li odpovědi na otázku PROC ve smyslu: „Já mu řekl a on mi na to řekl...., Řekl o mojí mámě...., On si začal....“ apod., a nezdá se, že by šlo o následky dlouhodobé systematické agrese, nechte to být.
- Omezte se na stručné vysvětlení, že problémy se dají řešit i jinak.
- Soustřeďte se hlavně na případná zranění a jejich ošetření.
- O události proveďte zápis, informujte TU, případně výchovného poradce nebo metodika prevence.

III. Výchovná opatření

Lze použít následující výchovná opatření:

- Méně závažná provinění jsou řešena individuální domluvou se žákem, případně drobnými výchovnými opatřeními (v kompetenci TU, vyučujícího).
- Závažnější a opakovaná provinění jsou řešena napomenutím TU, důtkou TU, důtkou ředitele školy, sníženou známkou z chování.

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- Ředitel školy informuje rodiče o možnosti umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním dítěte v diagnostickém ústavu.

Použité zkratky a kontakty

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna
 SPC – Speciálně pedagogické centrum
 SVP – Středisko výchovné péče
 OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
 OPL – omamné a psychotropní látky

ŘŠ – ředitel školy, vedení školy
 ŠMP – školní metodik prevence
 VP – výchovný poradce
 TU – třídní učitel
 KL – katalogový list žáka

Linka bezpečí – 116 111

Přílohy krizového plánu

Příloha č. 1 – Záznam o pohovoru

Příloha č. 2 – Plán preventivních aktivit ve třídě

Příloha č. 1 krizového plánu

Záznam o pohovoru:

Jméno žáka/žákyně: _____

Datum narození: _____

Bydliště: _____

Třída/ročník: _____

Zákonný zástupce: _____

Účastníci jednání/funkce: _____

Zápis z jednání:

(popis řešeného problému, závěry, doporučení, výchovná opatření, další dohodnutý postup, ...)

S uvedenými skutečnostmi zákonný zástupce i pracovníci školy souhlasí a zavazují se řídit závěry pohovoru.

V Rýmařově: _____

Podpis zák. zástupce: _____

Zapsal: _____

Podpis zapisovatele: _____

Podpisy dalších účastníků:

Příloha č. 2 krizového plánu

Plán preventivních aktivit ve třídě, školní rok - 1. pololetí

září	
říjen	
listopad	
prosinec	
leden	

Plán preventivních aktivit ve třídě, školní rok - 2. pololetí

únor	
březen	
duben	
květen	
červen	

Základní škola, Rýmařov, Školní náměstí 1, příspěvková organizace

Vnitřní řád školní družiny (ŠD)

Vydán na základě ustanovení § 30 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění dalších předpisů.

I. Práva a povinnosti žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků

Žáci mají právo:

1. Na školské služby podle školského zákona – navštěvovat ŠD (za podmínek uvedených v bodě IV. tohoto vnitřního řádu).
2. Na informace o průběhu a hodnocení svého pobytu ve ŠD – informace podává vychovatel ŠD.
3. Na vyjádření vlastního názoru slušnou formou ve věcech, které se týkají jeho pobytu ve ŠD. Žák má právo sdělit svůj názor vychovateli, třídnímu učiteli, řediteli školy případně i ostatním pedagogickým pracovníkům. Jeho vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jeho věku a stupni vývoje. Žák má právo obdržet od každého osloveného odpověď.
4. Na ochranu před informacemi, které škodí jeho pozitivnímu vývoji a nevhodně ovlivňují jeho morálku.
5. Na ochranu před fyzickým nebo psychickým násilím, nedbalým zacházením, před sociálně patologickými jevy. Má právo na využití preventivních programů, které mu slouží k poskytnutí potřebné podpory ve zmíněných oblastech.
6. Na ochranu před všemi formami sexuálního zneužívání a před kontaktem s narkotiky a psychotropními látkami.
7. Na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitne v nesnázích nebo má nějaké problémy.

Zákonní zástupci žáků mají právo:

1. Na informace o průběhu činnosti ŠD a hodnocení práce a chování svého dítěte při pobytu ve ŠD. Informace podává vychovatel ŠD (případně třídní učitel, výchovný poradce, ředitel školy). Informace jsou poskytovány v době třídních schůzek, případně v jinou, předem dohodnutou dobu tak, aby nebyla v této souvislosti narušována činnost ŠD, případně školy.
2. Volit a být voleni do školské rady.
3. Vyjadřovat se ke všem rozhodnutím, které se týkají podstatných záležitostí vztahujících se k docházce jejich dítěte do ŠD, přičemž jejich vyjádření musí být ze strany školy věnována patřičná pozornost.

Pedagogičtí pracovníci mají právo:

1. Na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany žáků nebo jejich zákonných zástupců a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole.
2. Na to, aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy.
3. Na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení a v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné a speciálně pedagogické činnosti.
4. Volit a být voleni do školské rady.
5. Na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

Žáci jsou povinni:

1. Řádně docházet do ŠD, jsou-li k pobytu ve ŠD přihlášení, a činností ŠD se řádně účastnit.
2. Dodržovat vnitřní řád ŠD a další předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni.
3. Plnit pokyny vychovatele ŠD, případně dalších pedagogických pracovníků školy vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

Zákonní zástupci žáků jsou povinni:

1. Zajistit, aby žák docházel řádně do ŠD, je-li tam přihlášen.
2. Na vyzvání ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se pobytu žáka ve ŠD.
3. Informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží žáka nebo o jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh docházky do ŠD.
4. Informovat vychovatele ŠD o nepřítomnosti žáka ve ŠD (viz. Vnitřní režim ŠD).
5. Oznamovat vychovateli ŠD bez odkladu podstatné skutečnosti, které mohou mít vliv na činnost žáka ve ŠD (např. změny zdravotního stavu, užívání léků...), změnu kontaktních údajů (adresa, telefonní číslo) a změnu požadované doby a způsobu odchodu žáka ze ŠD (zápisní lístek).

Pedagogičtí pracovníci jsou povinni:

1. Vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání.
2. Chránit a respektovat práva žáků.
3. Chránit bezpečí a zdraví žáků a předcházet všem formám rizikového chování ve ŠD.
4. Svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima v prostředí ŠD a podporovat jeho rozvoj.
5. Zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu žáků a výsledky poradenské pomoci ŠPZ, s nimiž přišli do styku.
6. Poskytovat žákům nebo jejich zákonným zástupcům informace spojené s výchovou a pobytem ve ŠD.

II. Podmínky zacházení s majetkem školní družiny

1. Žák má právo užívat zařízení ŠD, pomůcky a hračky v souvislosti s činností ŠD. Je přitom povinen řídit se pokyny vychovatele ŠD a jiných oprávněných osob.
2. Žák šetrně zachází s věcmi, které tvoří zařízení ŠD a také s těmi, které mu vychovatelem ŠD byly propůjčeny v souvislosti s činností ŠD.
3. Žákům není dovoleno svévolně manipulovat se zařízením ŠD. Zjistí-li žák poškození majetku, okamžitě o tom informuje vychovatele ŠD, případně jiného zaměstnance školy.
4. Škodu na majetku ŠD, kterou způsobí žák svévolně nebo z nedbalosti, hradí v plném rozsahu zákonní zástupci žáka, který škodu způsobil.

III. Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

1. Žák se při všech činnostech ŠD chová tak, aby neohrozil zdraví své, svých spolužáků či jiných osob.
2. Žák se při všech činnostech ŠD řídí platnými zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví.
3. Žáci jsou dvakrát ročně (na počátku školního roku a na počátku 2. pololetí) poučeni o zásadách bezpečného chování; o bezpečném chování jsou poučeni i před případnou mimořádnou akcí s přihlédnutím k jejím specifikům.
4. Žák plně respektuje pravidla vnitřního režimu ŠD a řády odborných pracoven a učeben, pokud je při činnosti ŠD navštíví (PC učebna, cvičná dílna a kuchyně, hřiště, tělocvična).
5. Žáci respektují pokyny vychovatele ŠD i ostatních zaměstnanců školy, dodržují pravidla bezpečného chování.
6. Žák nenosí do ŠD věci, kterými by mohl ohrozit zdraví nebo způsobit úraz sobě nebo spolužákům.
7. Žáci nevstupují do míst, kde je označení „Zákaz vstupu nepovolaným osobám“.
8. Každý úraz, poranění, nehodu či nevolnost, k níž dojde během činnosti ŠD, hlásí žáci ihned vychovateli ŠD nebo jinému zaměstnanci školy.

IV. Provoz a vnitřní režim školní družiny, pravidla pro pobyt žáků

Vnitřní režim školní družiny

1. Provoz ŠD probíhá ve dnech školního vyučování. Navazuje na ukončené vyučování v 11.30 hod a končí v 15.45 hodin, v pátek v 15.30 hod.
2. ŠD využívá ke své činnosti místnost ve druhé školní budově na Školním náměstí. Budova je během provozu ŠD uzamčena, příchozí se ohlásí zazvoněním. Vychovatel ŠD ověří totožnost osoby interkomem (v případě pochybností osobně). Interkom obsluhuje výhradně vychovatel ŠD.
3. Do ŠD se přijímají žáci 1. – 5. ročníku, podle potřeby a kapacitních možností případně i žáci ročníků vyšších. Žáci vyučující se podle vzdělávacího programu ZŠ speciální se přijímají bez věkového omezení.
4. Žáky přihlašují do ŠD rodiče, příp. zákonní zástupci (dále jen rodiče), řádným a úplným vyplněním zápisních lístků a to zpravidla na počátku školního roku. Odhlásit žáka ze ŠD mohou rodiče pouze písemnou formou, a to kdykoliv v průběhu školního roku.
5. Evidenci žáků přihlášených k pravidelné denní docházce vede vychovatel ŠD v Přehledu výchovně vzdělávací práce.
6. Přihlášení žáci se mohou bez rozdílu účastnit všech činností ŠD.
7. Žák odchází ze ŠD jen v době a způsobem stanoveným na zápisním lístku, jindy či jinak jen na základě písemné (v odůvodněných případech telefonické) žádosti rodičů. Pokud žák odchází mimořádně v jinou než stanovenou dobu, či jiným, než stanoveným způsobem, poznamená si vychovatel tuto skutečnost a její důvod do své operativní evidence.
8. Vychovatel ŠD dítě nikdy nevydá cizí osobě.

9. Je-li žák přihlášený do ŠD nemocen, informuje jeho TU o této skutečnosti vychovatele.
10. O uvolnění žáka ze ŠD žádají rodiče vychovatele písemně (telefonicky) a každou absenci žáka řádně zdůvodní.
11. Pokud si rodiče ve stanovenou dobu dítě nevyzvednou, zůstává dítě dále ve ŠD a vychovatel se spojí s rodiči. Pokud si rodiče nevyzvednou dítě ani po skončení provozu ŠD, zajistí vychovatel péči o dítě ve ŠD až do příchodu rodičů. O takové skutečnosti vždy informuje ředitele školy.
12. Žáky navštěvující ŠD, kterým končí vyučování po 4. vyučovací hodině, si v 11.30 hod vyzvedne vychovatel v hlavní budově školy a převede je do ŠD. Končí-li žákům vyučování později, převede je do ŠD a předá je vychovateli vyučující v poslední vyučovací hodině nebo asistent pedagoga.
13. Žáci 1. stupně a žáci ZŠ speciální, kteří se stravují ve školní jídelně, odcházejí na oběd vždy společně s pověřeným pedagogickým pracovníkem podle rozvrhu dohledů. Ten nad nimi koná dohled po celou dobu oběda a po návratu je předá vychovateli ŠD. Žáci 2. stupně odcházejí do jídelny individuálně, v jídelně je zajištěn pedagogický dohled. Po obědě se žáci ihned vracejí ŠD, vychovatel kontroluje jejich příchod. Na počátku školního roku a na počátku 2. pololetí jsou všichni žáci poučeni o chování a bezpečnosti během cesty na oběd a zpět.
14. Pokud se žák, navštěvující ŠD účastní odpoledních aktivit ve škole, vyzvedne jej ve ŠD pedagogický pracovník, který tuto aktivitu pořádá. Po skončení aktivity předá dítě zpět vychovateli ŠD. Umožňuje-li to organizace, může dítě pedagogovi předat a z aktivity ho vyzvednout i asistent pedagoga.
15. Vychovatel vykonává dohled nad svěřenými žáky po celou dobu pobytu ve ŠD. Dojde-li během činnosti ŠD k úrazu žáka, vychovatel zajistí první pomoc, informuje rodiče a ředitelku školy. Úraz je vždy zapsán do Knihy úrazů.
16. Při pobytu ve ŠD žák dodržuje vnitřní řád ŠD. Při opakovaném či hrubém porušení stanovených pravidel může být žák na návrh vychovatele a po projednání s rodiči a vedením školy ze ŠD vyloučen.
17. Zájmové vzdělávání (činnost školní družiny) je poskytováno za úplaty. Rodiče jsou na počátku školního roku seznámeni s výší úplaty a způsobem jejího hrazení. Výši úplaty stanoví ředitelka školy.

Pravidla pro pobyt žáků ve ŠD

1. Žáci přicházejí do ŠD ihned po skončení vyučování.
2. Žáci se prezouvají na vyhrazeném místě v přízemí budovy, udržují zde pořádek. Aktovky si ukládají na místo určené vychovatelem. Věci, které je možno zaměnit, mají označeny svým jménem. Případnou výměnu nebo ztrátu ihned hlásí vychovateli.
3. Cenné věci či peníze si žáci během pobytu ve ŠD ukládají k vychovateli. Pokud tak neučiní, nebude na případnou ztrátu brán zřetel.
4. Žáci 1. stupně a ZŠ speciální, stravující se ve školní jídelně, odcházejí na oběd jen společně s pedagogickým pracovníkem. Starší žáci stravující se ve školní jídelně odcházejí samostatně, ihned po obědě se vracejí. Vychovatel kontroluje jejich příchod.
5. Docházka do ŠD je pro přihlášené žáky povinná.
6. Žáci odcházejí ze ŠD pouze v době a způsobem stanoveným v zápisním lístku. O uvolnění žáka ze ŠD žádají rodiče písemně (telefonicky) a každou absenci žáka řádně zdůvodní.
7. Bez souhlasu vychovatele nesmí žák opustit ŠD.

8. Pobyt ve ŠD je organizovaný. Činnosti organizuje vychovatel, který odpovídá za správné a účelné zaměstnání žáků, též za jejich bezpečnost.
9. Ve ŠD jsou přítomni i asistenti pedagoga. Žáci respektují jejich pokyny, stejně jako vychovatele ŠD.
10. Během pobytu ve ŠD žáci bez vědomí vychovatele nevstupují do jiných místností budovy. Při pohybu po chodbách žáci dbají pravidel bezpečného chování.
11. Za hru, knihu atp. odpovídá žák nebo skupina žáků, které byla svěřena. Zjistí-li žák na zapůjčené věci závadu, ihned ji hlásí vychovateli. Po ukončení činnosti se vychovatel přesvědčí, zda je pomůcka v takovém stavu, v jakém byla vydána. Případné poškození nebo zničení hradí podle míry zavinění jednotlivec nebo žáci ze skupiny, které byla zapůjčena.
12. Při pobytu ve ŠD dodržují žáci pořádek. Žák neopouští učebnu nebo pracovní místo pokud po sobě neuklidil.
13. Žáci dodržují dobu určenou k přípravě na vyučování, pokud ji ve ŠD se souhlasem rodičů konají. Mladší žáci se připravují pod vedením vychovatele, starší žáci samostatně za dohledu vychovatele.
14. Pitný režim: z bezpečnostních důvodů si žáci nosí tekutiny z domova pouze v plastových lahvích. Žáci se mohou napít kdykoliv v průběhu pobytu ve ŠD.
15. Mobilní telefony mají žáci během pobytu ve ŠD vypnuté. Používat je mohou pouze se souhlasem vychovatele ŠD. Natáčení videí a pořizování fotografií spolužáků, pedagogických pracovníků i jiných zaměstnanců školy na mobilní telefon v prostorách ŠD i při všech akcích ŠD pořádaných bez jejich souhlasu je zakázáno a bude kvalifikováno jako hrubý přestupek s příslušným postihem dle školního řádu.
16. Nevolnost nebo úraz hlásí žák neprodleně vychovateli, který zajistí ošetření.
17. Při zaměstnání a hrách v místnosti dbá žák na to, aby nevhodnou manipulací s předměty nezpůsobil zranění spolužákům ani sobě. Při hrách venku neleze na stromy, stavby, atp., důsledně dbá pokynů vychovatele, dodržuje zásady bezpečného chování. Při hrách nesmí žáci používat větve, nože, tyče a jiné ostré či nebezpečné předměty.
18. Pokud se u žáka vyskytnou vši, do doby vyčištění vlasů do ŠD nedochází.
19. Při pobytu ve ŠD žák dodržuje vnitřní řád školní družiny a pravidla pro pobyt žáků ve ŠD.

V. Závěrečná ustanovení

1. Není-li ve Vnitřním řádu školní družiny uvedeno nebo není-li uvedeno jinak, řídí se tento Vnitřní řád podle ustanovení platného Školního řádu a Krizového plánu školy.
1. Tento Vnitřní řád školní družiny je účinný ode dne 1. 9. 2020. Nahrazuje Vnitřní řád školní družiny ze dne 16. 5. 2016 a je platný do odvolání.

Rýmařov 28. 8. 2020

Mgr. Hana Měráková
ředitelka školy